

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne izvenredni dodatki in priloge.
Številka: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vrn.,
za redne razglase 120 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži smetka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritrilno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—		12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročniški vodnik po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo osirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 94.

Dopolnje sprejema se podpisane in dodatne frankovane.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Ultimatum. — Tudi Amerika proti nam?

Beograd, 23. januarja. V četrtek je posetil ministrskega predsednika Davidoviča poslanik francoske republike de Fonteney in mu izročil ultimatum zaveznikov o jadranskem vprašanju.

Beograd, 23. januarja. V četrtek dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom prestolonaslednika regenta Aleksandra. Predmet razprave je bilo vprašanje ultimatum, ki so ga stavili zavezniški naši državi glede jadranskega vprašanja. Naša vlada je zahtevala od pariške delegacije natančnejših podatkov. Odločitve o tem vprašanju se ni.

Pariz, 23. januarja. Kakor se izve iz zanesljivega vira, se je udeležil zadnje seje vrhovnega sveta, na kateri se je razpravljalo o rešitvi jadranskega vprašanja, tudi zastopnik Amerike, ni pa še poljseno, ali je imela njegova navzočnost pri sebi le

informativen značaj, ali se je seje udeležil s pravico glasovanja.

LDU New York, 22. januarja. (DKU.) Reuterjev urad poroča: Kakor javlja washingtonski poročevalac lista „Associated Press“, se objavlja uradno, da se stališče Amerike napram jadranskemu vprašanju od zadnjih izjav predsednika Wilsona v Parizu niti najmanj ne izpremenilo. Poučeni uradni krogi menijo, da se Zedinjene države nikoli ne bodo striniale z dogovorom o jadranskem vprašanju, o katerem se razpravlja ravno sedaj, kerta dogovor popolnoma nasprotuje stališču Amerike in bi se torej brez sodelovanja Amerike mogel uveljaviti samonasilno.

na Rivijeri na dopustu! Delegatje so po teh pravilih vso noč razpravljali, a se niso mogli složiti, tako da so odgovor odložili na popoldne. V resnici je bil onj sestanek pri prestolonasledniku — obéd, na katerega je bil povabljen tudi Lloyd George. Govorilo se je seveda tudi o politiki, a seveda brez vsakega sklepanja. Prava seja je bila potem zvečer in je v najkrajšem času završila s soglasnim sklepom, da se predlog glede laške suverenitete nad Reko ne more sprejeti. Redigiranje, prevajanje na francoski in angleški jezik ter kopiranje je potem zahtevalo celo predpoldne, tako da se je odgovor mogel res šele popoldne izročiti.

Jugoslovenski tiskovni urad je sicer vse izmišljotine takoi demental: no, Lahi so jih bili razposlali že na vse vetrove sveta in prepričali tudi Clemenceaua in Lloyd Georgea, da so Jugoslovenci razdvojeni, da treba le nekoliko energičnega nastopa in — Jugoslovenci se vdajo! Ona dva gospoda sta se na morala kmalu uverili, da so se Lahi tudi pri tej priložnosti izkazali kot moštri v zavilanju.

Naravnost groteskno je, kako skušajo izvrčati svoje nečedne aspiracije na Albanijo. Dočim stojijo namreč Jugoslovenci na stališču, da se ima Albanija vzpostaviti kot novsem neodvisna država v mejah od leta 1913, zahteva Italija, naj se stavi Valono za jedrjem pod njeno suvereniteto, južno Albanijo z Argirakastrom in Korčo naj se da Grkom, a za vso ostalo Albanijo naj se da mandat Italiji. Pa comenik tak mandat, to lahko povedo Bosanci, glede katerih je dobila Avstrija „mandat“ na berlinskem kongresu.

Pri sedanjih pogajanjih so si pa Lahi izmišljili nov manevar. Da bi pridobili Srbe in Črnorce in jih ločili od ostalih Jugoslovenov, ponuja velika trojica Jugoslavija kot kompenzacijo za Reko severno Albanijo s Skadrom.

Laški anekdoti na Albanijo so namreč bili med Albanci zelo slabi vtisi, dočim na drugi strani hvalilo odločni nastop jugoslovenske delegacije za albansko neodvisnost. Da paraliziralo ta ne-

ugodni efekt, prikazuje „Corriere della Sera“ stvar tako, kakor da je Italija branila integriteto Albanije (seveda za se in za svoj „mandat“), da pa Clemenceau in Lloyd George hočeta s preklicanimi Jugoslovenci napraviti kupčijo s Skadrom. Ubogi Italijani pa so prisiljeni pro bono pacis to rešitev sprejeti.

V francoske in angleške liste poročajo tudi o nasprotjih med beogradsko vlado in delegacijo, prikazujejo Pašića kot intransigentnega intriganta, ki hoče beogradski demokratski vladi provzročiti neprijetne, a Trumbiću očita, da zastopa le dalmatinske interese. Jugoslovenci bodo morali prevzeti ves odj, ako ne pride do sporazuma, kajti dobri in miroljubni Lahi so šli do skrajne meje popustljivosti. Ob istem času pa je d'Annunzio po letalu dal ob priložnosti volitve predsednika francoske republike vreči na udeležnike letalce z novimi žuganji na naslov zaveznikov. Torej pravi koncentrični napad na zemlji in v zraku. Ako se tudi ta ne posreči, potem treba menda proti Jugoslovenom vporabiti zadnje sredstvo, ki je za take slučaje nasvetuje Macchiaveli: treba jih „spignere“ (vpihniti jim luč življenja).

Do sedaj tega sicer niso še naravnost predlagali, vendar pa prav pridno žugajo z londonskim paktom. Niti zavrnjuje torej tam, kjer je Sonnino začel!

Clemenceauov poraz pri predsedniških volitvah je izzval konsternacijo celo v tistih krogih, ki so njegovo kandidaturu odklanjali. Splošno se sodi, da je hotel parlament pokazati, da odklanja absolutistični način Clemenceauovega vladanja.

Z njegovim padom na pada tudi vpliv Francoske na konferenciji, kajti nihče ne bo užival takega ugleda in take avtoritete, kakor jo je imel on. Tudi na razmerje namram Nemčiji bo njegov odstop imel precej vpliva. Njega se je namreč smatralo za nezprosena nasprotnika Nemčije. Mogoče je, da bo njegov odstop omogočil prilajnejše odnose, mogoče pa bode dal Nemcem več poguma za odpor.

varši. Tisti Dimitrijevič, ki je bil sedaj (leta 1917.) v Solunu obsojen radi — veleizdaje in ustreljen. V zgodovinski noči dne 11. junija 1903 je dobil Dimitrijevič tri rane v prsi. S prevratom v Srbiji je bil zadan smrtonosen udarec avstrofilski politiki in avstrofilskemu vplivu v Srbiji. Na široko so se odprla vrata vsem političnim zločincem in kaznjencem, ki so ali vzdihovali po ječah ali pa živeli v prognanstvu. Med temi je bil tudi Nikola Pašić Polkovnik Dimitrijevič, Ljubomir Jovanović in cela vrsta mladih častnikov so kmalu nato ustanovili „Jugoslovenski klub“ in jeli izdajati list „Slovenski Jug“ z geslom: „Balkan balkanskim narodom in balkanska federacija“. Rezultat tega dela je bil sporazum z Bolgari in cela vrsta prireditev, na katerih se je proglašala jugoslovenska vzajemnost in jugoslovensko bratstvo.

Istočasno z ustanovitvijo „Jugoslovenskega kluba“ in „Slovenskega Juga“ pričnija tudi oborožena akcija srbskih revolucionarjev v turških pokrajinah, v Stari Srbiji in Makedoniji. Smoter te akcije je bil, da se narod pripravi za vstajo proti Turkom. Organizatorji in voditelji tega revolucionarnega pokreta so bili polkovnik Dragotin Dimitrijevič, major Vulović in konzul Bogdan Radenković, ki so vsi trije bili v znamenem solunskem procesu ustreljeni kot — veleizdajalci.

Leta 1908. je Avstro-Ogrska anektirala Bosno in Hercegovino. V srbskem narodu je nastalo silno razburjenje in ogorčenje. Toda, Srbija, zapuščena od Rusije, se je morala vkloniti in škipaje z zobmi priznati izvršeni fakt aneksije Bosne. Narod je to smatral za pravcato katastrofo, in je bil obupavati. Morala je padati, narodna samozavest je začela glenavati. Zbrali so se najboljši sinovi srbskega naroda, častniki, profesorji, književniki, časniki, narodni poslanci ter so ustanovili narodno obrambno društvo, ki so ga krstili na ime „Narodna Odrbrana“.

Na čelu ustanoviteljev te organizacije je stal polkovnik Dimitrijevič. „Narodna Odrbrana“ je stala na višini svoje naloge in se lotila z največjo poštrevovalnostjo dela, da dvigne narod in mu izvoluje svobodo. In narod je vstajal iz sna, rasle so mu sile, rasla mu je tudi krepka volja, da si očuva svojo svobodo in, da prinese osvoboditev tudi svojim še v robstvu se nahajajočim bratom. Avstro-Ogrska je kmalu opazila prevrat v srbskem javnem življenju in se je jela bat revolucionarnega pokreta, ki se je jel širiti ne samo v Srbiji in srbskih pokrajinah, marveč tudi v Hrvatski in na

Našemu narodu!

Usodepolni trenutek se bliža. Pariz hoče zapečatiti našo usodo. Samoodločevanje narodov, pravico, boj za osvoboje, vsa ta lepa gesla, s katerimi je antanta zmagala so se izkazale le kot ostudna krinka. Danes, v zavesti svoje zmage in moči, so vrzeli mogotci v Versailles krinko z obraza, samoodločba narodov je pokonana in nad nami se vršilastrašnejši zločin. Prokleti so Wilsonovo črto, za njo nam dajejo Londonski pakt, za vse naše strahovite žrtve nas hočejo zaslužiti za vedno.

Narod naš, ti, za katereva usoda vadilao danes — danes le prišla tvoja ura. Edini močan glas naj zadoni od vse novorojene glas odnora in protesta, tako odin in močan, kakor grom nastaločena viharja.

Vsi predsodki, vse različne moralo nasti, ker danes le v nevarnosti tvoja svoboda in tvoja bodočnost.

Štiri dni so ti dali oddiha, komaj dovoli, da prodreš v vso globoko pronašt, ki so jo izkonalili pred teboj, toda dovoli, da se dvigne močan in zvest in enoten v vsi svoji mladi moči ter poveš Parizu in celemu svetu, da nočeš več suženosti, ampak svobodo, za katero si se boril in umiral. Naj svet spozna in Pariz ter njegovi mogotci, da hočeš svobodo, za katero si do sedaj krvavel, tudi v bodoče varovati do skrajnosti. Da izve svet, da zagreši s svojim činom hudodelstvo, katero bo moral nekda strahovito plačati.

Udruženje inoslovenskih akademikov - hemncev.

Kjer je Sonnino začel, tam završuje Nitti.

V Parizu, 18. jan. 1920

Macchiaveli bi imel veliko veselje z današnjimi voljni rojaki. Ni ga v njegovih knjigah „Il Principe“ nauka, ki bi ga laški politiki zvesto in natančno ne izpolnjevali. Hinavščina in perijdnost slavita sedaj prave orgije.

Svojo zadnjo ofenzivo, ki jo imenujejo resen poskus za sporazum, spremljaio s celim arsenalom smrtiljivih bomb, duševnih plinov in metalcev plamenov. S sumničjem in obrekovanjem skušajo napraviti vtis na zavezniške, z intrigiranjem in podpirovanjem

bi želeli razdvojiti jugoslovenske vrste, a z zavilanjem in prikrievanjem resnice obdelujejo ostali svet.

Komaj je bil priročen jugoslovenski delegaciji njihov famozni predlog, ki je šel glede Reke dalje nego celo že odbiti projekt, so že razglasili, da obstojita v Jugoslaviji dve struji: srbska za sporazum, a hrvatska intransigentna. Znal so celo pripovedovati o nekem sestanku dne 13. t. m. pri prestolonasledniku v Parizu in o stališču, ki so je posamni udeležniki zavzemali. Med udeležniki je figuriral tudi dr. Vesnić, ki se nahaja že cel mesec

Žrtve rodoljubja ali izdajalci?

V Beogradu, 21. januarja.

Svoičasno sem Vam poslal donis o solunski aferi, ki je pred leti dokaj razburila srbsko javnost in ki še sedaj vznemirja vso javno mnenje v Srbiji. O solunski aferi ni bilo sedaj vsi beograjski listi. Nastala je o nji že obsežna literatura. Mislim, da bo zanimalo tudi slovensko občinstvo, ako se mu poda točna in jasna slika dogodkov, ki so imeli nato obilno hango za posledico zlozlasno solunsko afero. Te dni je obhvalil „Beogradski Dnevnik“ dva

članka, ki jih je leta 1917. priobčil ruski list „Golos revoluciji“, službeni organ takratne ruske vlade, ki ji je načeloval Kerjenski. Ta članka sta tako informativna in dajeta tako točno sliko o možeh, ki so igrali glavno vlogo v solunskem procesu, da jih kaže podati vsaj v ekscerptu slovenski javnosti. „Golos revoluciji“ piše med drugim: Duševni in fizični izvršitelji smrtne obsodbe nad zadnjim Obrenovićem je bil polkovnik Dimitrijevič s svojimi to-

stvu to in ono zlato, če naši osebni občutki niso prepričani o tem. Lahko je uganiti, da veljajo te opazke podlistku dr. Oblaka, ki ga je pred kratkim objavil v „Napreju“ in ki je posvečen pok. pisatelju Ivanu Cankarju.

Ta spis, ki mu priznavam najboljšo voljo, ki mu priznavam, da ga je dr. Oblak zajel v vrelcu najčistjševe navdušenja, hoče vpeljati nekako diktaturo — ne rečem literarne proletariata — neke gotove literarne klike, ki nas hoče z vso močjo prisiliti, da priznamo, da je Ivan Cankar velikan vseh velikanov — saj tako je pisal neki odbor na Vrhniku —, da je velik moj, najrazboritejši tolmáč čustvovanja, najgloblji mislec, psiholog, filozof, največji naš pisatelj itd. Dr. Oblak pa je dodal še drugo tezo, da je namreč Cankar za nas nekaj drugi Prešeren in da se zadnjemu lahko v vsakem oziru postavi ob stran.

Nič ne ugovarjam; če kdo sodi o Cankarju tako, ampak proti temu sem, da bi se tisti, ki tej sodbi v vsem obsegu ne pritrjujejo, vlačili na mo-

LISTEK.

Dr. Ivan Tavčar:

Premišljevanje o „Krpah novih kobil“.

Pravijo, da se bo rešil svet z vpeljavo diktature. Kdo bo diktator, se sicer še ne ve; če poslušamo neglasnejša mnenja, bo delavstvo ta diktator. Če bo ali ne bo, to bo strah in skrb tistih, ki pridejo za nami. Ali tudi mi, ki živimo v sedanjosti, smo prepričani, da tiči v vsem tem veliki pretiranja, kakor je sploh pretiranje znak današnjega časa: svet hodi po glavi; zato je mora vse pretiravati. Če hoče, da mu kdo verjame, da je res najpametnejši, mora hoditi po glavi! To pretiranje vlada vsepovsod: v trgovini, v političnem življenju, in preneslo se je — in sicer v ne posebno prijetni obliki — tudi v naše slovstvo. Hoče se vpe-

ljati neko diktaturo v literarnem življenju, in zbrala se je rdeča armada, ki hoče to diktaturo s silo spraviti do veljave. Vsaka diktatura pa ima nekaj odločnega v sebi, vsaka diktatura je teptanje svobode in predvsem svobode mišljenja.

Diktatura v literaturi je pa še manj opravičljiva kot druge diktature, ker nas hoče prisiliti, da se naj bi brez ugovora podvržili sodbi na polju okusa in lepote, z eno besedo, na polju umetnosti. V tem oziru sicer veljajo „večni“ zakoni: pa tudi ti zakoni niso zadostno točni.

Se na najvišjih vrhovih vladajo prepiri. Kdo je največji slikar: ali Rafael, ali Michelangelo, ali nebeški Leonardo? Vsak ima svoje čestice, in v zadnji dobi napravila jim hudo konkurenco Velasquez iz Španije. Kdo ima danes pravico trditi, ta in ta je bil „največji“ slikar sveta? Kje naj se dobi avtoriteta, ki bi smela izreči tako sodbo, nadalje pa še zahtevati, da se ima sodbi ukloniti ves svet?

Kaj je lepo — lepo brez vsakega dvoma? Pogledimo Jana Steena:

njegove podobe se vidijo marsikomu grde in odurne, drugi pa zopet trenetajo pred Steenovimi slikami radi lepote, ki jo vidijo na delih tega razkošnega umetnika. Nikdo si torej ne prisvaja končne ali pa še celo nezmočilive sodbe na njivi umetnosti!

To se pravi: vsak posameznik imej pravico, dobiti od lepote subjektivne vtise! Zatorej je izključeno že samonobsebi, da bi vse, kar je priznalo lepo, vsi ljudje enako občutili. Okus je različen in zato je različna tudi sodba. Tukaj mora veljati svoboda, da sme imeti vsak po svojih osebnih vtisih tudi svojo sodbo. Ta sodba pa velja za njega samega, in izključeno je, da bi smel to osebno sodbo drugim vsiljevati. Še manj pa je tukaj dopustna kaka diktatura, kateri bi se moral vsakdo brez ugovora pokoriti. Kakor ni mogoče, da bi vzel kak diktator jugoslovensko kruno v svoje roke ter z uspehom zahteval, da mora ves svet priznati, da velja toliko, kolikor velja anđlski šterling, tako je izključeno, da bi literarni diktator mozel z uspehom zankaziti, da je v našem slov-

Slovenskem. Skušala mu je zastaviti pot, inscenirala je celo vrsto procesov. Spominjamo tu samo znani zagrebški veleizdajniški proces, Friedjungov proces itd.

V vseh teh procesih so se omenjala imena Ljube Jovanovića, majorja Voljina Tankosića, podpolkovnika Milana Vasića, polkovnika Dimitrijevića, majorja Vulovića in konzula Bogdana Radenkovića. Vsem tem je Avstro-Ogrska zaprla pot preko svoje meje ter razpisala na glavo vsakogar izmed njih 20.000 kron nagrade. Avstrijski vladni je končno uspelo, da je pridobila vladajoče kroge v Srbiji za to, da bi omejili delovanje »Narodne Odbrane«. Med duševnimi delavci v »Narodni Odbrani« in med radikalno stranko, ki je bila na vladi, so se pojavila nesoglasja, ki so postajala vedno globlja zaradi tega, ker se je vlada jela vsaj navidezno približavati stari avstrofiliški politiki. Ker je bilo »Narodni Odbrani« deloma onemogočeno delovanje, je Ljubomir Jovanović zbral okrog sebe večje število najboljših rodoljubov in osnoval zvezo »Narodno ujedinenje ali smrt«. Na čelo te zveze sta zopet stopila Ljubomir Jovanović in polkovnik Dimitrijević - Apis. Najmarljivejši delavci v tej zvezi so bili bivši člani »Narodne Odbrane«.

Jovanović je nato osnoval dnevnik »Plemont«, ki je v najkrajšem času postal eden najboljših popularnih in najbolj razširjenih listov v Srbiji. »Plemont« je bil nosilec jugoslovenske ideje, za katero se je boril z vso brezobzirnostjo. Zato je kritiziral, ako je bilo treba, tudi vladno stranko. To mu je nakopalo jezo in sovraštvo radikalne stranke, zlasti ker je list leta 1914. razkril razne nečedne afeze, ki jih je Protičeva stranka zagrešila v Makedoniji. Med radikalno stranko in zvezo »Narodno ujedinenje ali smrt« je prišlo do ljute borbe. Da kompromitira člane imenovane zveze, je radikalna stranka razveljavila, da je »Narodno ujedinenje« zarotniška družba, ki nosi ime »Crna roka« in ki stremi za tem, da se proglasi v državi vojaška diktatura.

Leta 1912. je Srbija napovedala vojno Turčiji. V tej vojni so bili prvi junaki člani zveze »Narodno ujedinenje«. Padli so polkovni poveljniki Glišić, Radičević, Arangeljević, tajnik »Narodne Odbrane« podpolkovnik Milan Vasić in številni drugi. In v Solunu obsojeni generali Damjan Popović, Božanović in Gojković so poveljevali divizijam, s katerimi so potolkli Turke pri Kumanovu in Bolgare na Bregalnici. Ljubomir Jovanović, predsednik vseh revolucionarnih organizacij, je bil ranjen in je umrl na ranah. Vrhovni poveljnik srbske vojske je bil vojvoda Putnik. Tudi on je zadnje dni svojega življenja padel v nemilost pri onih, ki so imeli vladno krmilo v rokah. Desna roka slavnega in nepremagljivega poveljnika srbske armade vojvode Putnika je bil v Solunu ustreljen polkovnik Dragotin Dimitrijević.

Izbruhnila je svetovna vojna. Zdelo se je, da je spor med radikalno stranko in »Narodnim ujedinenjem« pokopan, zakaj vlada je položila v roke članom »Narodnega ujedinenja«, uvažujoč njihove velike sposobnosti, usodo neke armade in ožje domovine, marveč vsega jugoslovenskega naroda. Pa oni so bili tudi vredni tega zaupanja! Z navdušenjem so šli v boj, padali so, mrli, zmagovali in izvajali so srbski vojski in srbskemu narodu najčastnejše mesto v zgodovini svetovne vojne ter priznanje in občudovanje vsega sveta.

Pokojni ruski poslanik v Beogradu, Nikolaj Hartvig, je izrekel v enem izmed svojih poročil to - le sodbo o »Narodnem ujedinenju«: »Zveza narodno ujedinenje ali smrt« je najpopularnejša, najbolj idealna in vseskozi rodoljubna organizacija, katere cilj je izključno, da izvoluje svobodo in ujedinenje srbsko - hrvatsko - slovenskemu plemenu.

In res: Vse, kar je bilo pošteno, idealno in požrtvovalno v neosvobojenih srbskih, hrvatskih in slovenskih pokrajinah, vse se je zbiralo okrog voditeljev članov zveze »Nacionalno ujedinenje ali smrt«. Polkovnik Dimitrijević je s svojimi tovariši organiziral dobrovoljske čete iz neosvobojenih Srbov, Hrvatov in Slovencev in te čete so se v vseh bojih proslavile s svojo hrabrostjo.

Razume se, da je vpliv in ugled te organizacije silno naraščal, kar pa vladajočim krogom nikakor ni bilo po volji. Zato so gotovi ljudje sklenili, da je treba odstraniti voditelje, razbiti in kompromitirati organizacijo samo. Pričele so se spletke, uprizorila se je gonja, započel se je proces zaradi veleizdaje. In moške, ki so si stekli največje zasluge za Srbijo in za Jugoslavijo vohče, so padli kot žrtev malenkostnih intrig, kot žrtev podle gonje, kot žrtev zlobe in podlosti.

Avstro - Ogrska je v znanem svojem ultimatu zahtevala od Srbije, da ji žive izroči vse one, ki so jih kaznovali in obsodili v Solunu. Avstrija je hotela, da jih uniči, ker so se ji zdeli nevarni za njen obstanek. Avstriji to ni uspelo. Toda, to, kar je hotela Avstrija uiniti z nemi, to je izvršila radikalna stranka v solunskem procesu! ... Tako je pisal ruski »Golos«. In bil je v pravu! V Srbiji je danes vse prepričano, da se je izvršil v Solunu ljudski umor, politično ubojstvo, ki ga imajo na vesti državniki, ki stoje zelo blizu Protičevi radikalni stranki. Postulat pravice in pravičnosti je, da se izvede revizija tega procesa. In ta revizija mora priti, je že pred vrati.

Takrat pa se pokaže, da je v Solunu svinčenka vpihnila luč življenja možem, ki so vzpričo svojih del zaslužili, da jim Jugoslavija postavi spomenik, trajnejši od bronu!

skih pokretov, katerih tisea lahko očvra zgodovina, ki pa tudi lahko izginejo brez vsakega sleda. Opozoriam pri tem na Marketa, Dantona, Kerjenskoga, Troškega itd. Ena pa morajo vsakakor imeti na sebi ti mali duhovi med voditelji ljudskih mas, t. j. oni morajo biti popolnoma prepričani o istinitosti svoje ideje. Poveljski slepar ne more nikdar delj časa ostati voditelj mas. Prepričanje lahko ucepia samo tisti, ki je sam prepričan o resnici. Samo ta, ki je samsvoljni notranjosti uverjen o istinitosti in moči svoje ideje, ima privlačno silo, pri čemer pa je vrednost duševnih idej popolnoma postranska stvar. Ne vsebina, marveč oblika je odločilna, poudarja Pelmann. Niso baš redki mejni odnosi med zdravjem in boleznijo, iz katerih stonajo na plan voditelji mas, in mase slede, kakor se je to pri komuni često zgodilo, voditelju, ki se je pravkar vrnil iz blazine. Govorniki, ki imajo govorniške uspehe, ne učinkujejo nikakor vsled uspelosti svojih dokazov, še manj pa s svojo duševno silo. Moč govora in besede tvori posest privlačnih gesel, izborna gesta, presenetljiva mimika ... Pri pokretnih, kjer se mahoma vzbudi sicer dremajoča masa, nastopajo navadno morbidne, bolehe osebe. Znani strokovnjak na psihološkem polju Anton pravi, da se vnaprej lahko trdi, da

se pri takih prilikah uveljavljajo predvsem bolešni tipi, ki večinoma tudi smarajo. Med temi je omenjati takozvane infantile, ki so podobni otrokom. Imajo vse znake otroka, vendar pa ne čistote otroške duše. Iz teh se rekrutirajo oni, ki brez kritike poslušajo vse. Da izrazo asocijalni in antisocijalni elementi pri revolucijah veliko vlogo, o tem se lahko vsak dan prepričamo na ulici. Karakter teh elementov je negativističen, vse odklanjajoč, kar se imenuje dolžnost in avtoriteta. Ti ljudje sovržijo vsako delo, čim se imenuje zapoved. Na drugi strani pa so prav ti tipi sprejemljivi za vsako povclje in za vsako sugestijo, tako, da postanejo pravcati avtomati napram enako ali manj sposobnim. V ljudskih masah imajo skoro odločujoč vpliv, kakor je znano, fanatiki. Preje so bili verski fanatiki, ki so spravili svet iz ravnotežja, sedaj so politični. Nihče ne preudarija in ne preizkuša natančneje pojmov, da, lahko trdimo, čim nejasnejša je kakšna ideja, tembolj učinkuje na množico, na splošno pripravljenih glav. Fanatik ne trpi nobenega ugovora ali odpora. On hoče vsakogar prepričati ali pa nobije s silo vsak odpor na tla, on utija in mori. Takšni so bili verski fanatiki v srednjem veku, takšni so sedaj politični fanatiki. ...

Politične vesti.

== Rešitev krize v pokrajinski vladi za Slovenijo. Beograd, 23. januarja. Med zastopniki demokratične stranke in socialno demokratične stranke se je dosegel popoln sporazum glede spremembe v pokrajinski vladi za Slovenijo. Socialni demokrati soglašajo s tem, da ostane mesto predsednika in resor za notranja dela v rokah JDS, toda pod pogojem, da prevzame mesto predsednika druga oseba. Doslej je bil v osrednjem kot kandidat za predsednika dosedanj poveljenik za pravosodje dr. Vladimir Ravnihar. Zdi pa se, da je njegova kandidatura stonila v ozadje in verjetno je, da bo imenovan za novega predsednika dosedanj minister za trgovino in industrijo dr. Albert Kramer. Kdo bo imenovan za poveljenika notranjih del, še ni točno določeno. Imenuemo v prvi vrsti kot kandidata dr. Vilka Baltiča. Kriza bo definitivno rešena prve dni prihodnjega tedna.

== Avstro - Ogrska ni kriva, marveč Slavjani! V graški »Tagespost« priobčije prof. dr. R. F. Kaindl razpravo »Avstro - Ogrska in izbruh svetovne vojne«. V tej razpravi skuša dokazati, da Avstro - Ogrska ni zakrivila svetovne vojne, marveč da so jo zakrivilli Slavjani, povsem Srbi. Kaindl niše: »Kdor je pregledal razvoj velkosrbskega gibanja in vojno gonjo, prihaja brezuvetno do zaključka, da bi ponuščanje s strani Avstro-Ogrske ne bilo ohranilo miru. Rovarjenje bi se nadaljevalo in Avstro-Ogrska velesila bi se morala korak za korakom umikati pred malo Srbijo. Potem bi se seveda vse pritoževalo na slabost avstro - ogrske vlade in njeneza zaveznika prav tako, kakor so naknadno, ko je v silobranu izostal uspeh, vse obsoja odločno postopanje in energični nastop Avstro - Ogrske. Glavna stvar pa je bila, da je Srbija nastopala tako samo zategadelj, ker so za njo stale močnejše sile. Očitno je, da so jo uporabljali le za to, di utrudilo Avstrijo, da jo izzovejo in da jo izzvano lahko pobitejo. Kdor o tem dvomi, ta je presnal zgodovinski in politični razvoj. Kdor je premotril ta razvoj, je že pred leti moral vedeti, da bo Srbija izzvala vojno, čim bodo to želeli Duce in njeni zavezniki ... Toda

vzemimo, da bi bila Avstrija odnehala in da bi imele druge velesile namen, trenutno se izogniti vojni, morada zategadelj, ker so bili streli v Sarajevu nekoliko prezgodnji in ker še niso bile vse prilube končane, vzemimo torej, da bi bila Avstrija odnehala, ker bi bile posredovale ostale velesile, ali more kdo verjeti, da bi se bila Srbija umirila? ... Kako so se držali na Balkanu govorniki o aneksiji Bosne, ki je bilo edino junaško delo, ki ga je Avstrija izvršila v zadnjih desetletjih! Kako bi bil balkanski narodom še le zrasel greben, ako bi se Avstrija sramotno umaknila l. 1914! Avstro - Ogrska bi se izpostavila takšni gonji, ki bi ji razjedala kosti in mozeg, dočim bi Antanta mirno stala ob strani ter čakala na uspeh teh rovarstev. Ne smemo pozabiti, da je srbska iredenta zastupljala avstrijske Jugoslovane in da je bila v zvezi tudi s Čehi. V Bosni so delali po agitacijskem programu iz l. 1904. Ogrski Srbi so bili pridobljeni, z njihovo pomočjo so pritegnili v koalicio tudi del Hrvatov, najav, ki je bil tem znamenitejši, ker je vladalo vsikdar med Srbi in Hrvati največje nasprotstvo. Zlostni zagrebški veleizdajniški proces je bil zli sad te gonje. Med Slovenci smo opazovali iste nolaže. Že leta 1887. je nisal »Slovenski Narod«: »Ako Rusija raznade, potem izginijo jutri Slovenci, Hrvati, Čehi. Edini cilj vseh Slavjanov, mora biti kulturno ujedinenje na podlagi ruskega kot splošno slavjanskega jezika in ruske cerkve. Slavjani so en narod, oni so narod bodočnosti, katera jim bo pripadla in jim mora pripasti«. In l. 1906 je »Slovenski Narod« izjavil: »Kralj Peter nam je danes to, kar nam je bil svedočnik vladika Strossmayer. Strossmayer nam je ustanovil velike kulturne zavode, kakor »Slovensko akademijo in vseučilišče, kralj Peter sicer tudi deluje na kulturnem polju, vendar pa je njegova moč večja in pomenljivejša, ker vlada državo, ki vsekakor lahko razpolaga z armado 300.000 krenkih in hrenskih srbskih vojakov. Mi Slovenci gravitiramo na jug«. »Slovenski Narod« je torej že takrat računal prav odkrito z vojno! — V tem tonu nadaljuje svoja izvajanja dr. Kaindl in, prihaja končno do zaključka, da svetovne

vojne ni izvala Avstro-Ogrska s svojo nasilno politiko, marveč nihče drugi kakor ti hudobni in preklonci Jugoslovani na čelu Jim Srbi, ki so že desetletja plavalii docela v panslaviističnih vodah.

== Občni zbor Kraljeve organizacije JDS za Poljski okraj, na katerem bi moral poročati tudi narodni poslanec dr. Pestotnik, se radi premale udeležbe včeraj, 23. t. m. ni vršil in se je preložil na poznejši čas.

== Demokratska Zajednica in agrarna reforma. Zagreb, 24. januarja. »Riječ« prinša od svojega beogradskega dopisnika informacijo, glasom katere vest »Jutarnjega Lista« o domnevanem nesoglasju v Demokratski Zjednici glede vprašanja agrarne reforme ne odgovarja resnici. V tem vprašanju ni med posameznimi člani Zjednice nikakih neopremostljivih razlik, čemur je dokaz tudi to, da se sedaj dela na organizaciji edinstvene demokratske stranke. Na to bi se ne moglo misliti, ako bi vladala v Dem. Zjednici v temeljnih vprašanjih tako različna stališča, da bi sporazum ne bil mogoč.

== Iz Blok. Zadnje čase se je pojavilo i pri nas močno strankarsko gibanje. Prirejal se shodi, govorilo se govori in obojestransko se razvija živahna agitacija. Zlasti se trudi naš g. kaplan, ki mu je sedanj »liberalni« župan pravi trn v peti, da bi spravil ljudstvo v okrilje edino zveličavne SLS, ter spravil na županski stolec moža, ki bi bil po njegovih mislih bolj sposoben kot pa je sedanj. Ker se pa pri tem poslužuje raznih čudnih sredstev, je prišel navskriž že z dobrim delom fare. — Tudi zadnji shod v Topolu je pokazal, da se občinstvo ne strinja popolnoma s kaplanovo politiko. Prišlo je do prav burnih incidentov, ki pa — žal — niso bili vedno na svojem mestu. Komaj se je posrečilo govorniku SLS, prof. Dolencu občinstvo nekoliko pomiriti, vendar je bilo mnenje razhajajočega se občinstva, da so enkrat za vselej minili časi, ko so imeli duhovniki prvo i zadnjo besedo v fari.

== Pogajanja med Čehoslovaki in Avstrijo. LDU, Praga, 23. jan. (Č. T. U.) Na današnji seji odseka za zunanje posle je zunanji minister dr. Beneš nadaljeval svoje poročilo o pogajanjih z Avstrijo in ugotovil, da se z Avstrijo ni sklenila zveza, temveč samo dogovor glede gotovih gospodarskih in političnih vprašanj. Vsi resortni ministri so v svojih delokrogih sklenili dogovore z Avstrijo in jih podpisali. Pri teh pogajanjih so bila politična vprašanja ločena od gospodarskih. Izmed trgovskih vprašanj so se razpravljala finančna vprašanja in vprašanje izvoza in uvoza. Sestavil se po poseben seznam izdelkov, ki se bodo svobodno in brez državne kontrole medsebojno izmenjavali. Ta seznam bo vsaka dva meseca revidirala posebna komisija. V depozitnem vprašanju se je določilo razmerje reciprocitete. V vprašanju izenačenja dolgov so določili, da bo poseben verifikacijski urad sestavil aktivna in pasiva. Nadalje se je sklenil dogovor, da bodo čehoslovaška podjetja, ki imajo sedaj svoj sedež v Avstriji, preložila ga v Čehoslovaško. Pri pogajanjih so se zlasti bavili z izvozom premoga in sladkorja. Prej je čehoslovaška republika morala dobaviti Avstriji vsak dan 800 vagonov premoga. To pa je bilo iz produkcijskih in prometnih vzrokov nemogoče. Pri konferencah so določili, da bo čehoslovaška republika vsak dan dobavila 510 vagonov premoga. Za te transporte bo Avstrija in tudi Francija dala na razpolago wagone. Dalje so se dogovorili, da bo čehoslovaška republika dala Avstriji 30.000 ton sladkorja, čigar cena se je določila v čehoslovaških kronah. Vprašanje administrativnih pripomočkov narodnih manjših itd. bodo rešile posebne komisije, ki se bodo sestavile iz kompetentnih ministr-

Narodi hočejo, da jih vladajo despoti!

Živčni zdravnik v Monakovem dr. Rossbach je izdal brošuro pod naslovom »Duša ljudskih mas«, psihološko razpravo o postanku ljudskih pokretov in revolucij. V tej brošuri piše med drugim: »Narod v svoji pretežni večini ne mara slabšev, marveč hoče imeti despotu. Neče, da bi se z njim postopalo milo, marveč hoče, da se ga vlada. Tako je bilo vselej, tako bo vsikdar tudi ostalo. Nikdar in nikoli niso odstavljali vladarjev z jekleno voljo in silno pestjo. Odstavljeni so bili vselej slabši, ki niso imeli svoje volje. Masam ne in-

ponuje modrost in dobrotu, marveč samo sila, pravi Pelmann. In njih ljubljenci niso Jožef II., marveč Cesare Borgia, Henrik VIII. in Napoleon. Seveda da bi mase in narodi koga tako visoko cenili, kakor Napoleona, mora dotičnik imeti na sebi tudi nek osebni čar, neko fascinirujočo osebnost, ki ima ta dar, da vrže na tehtnico tudi svoj prestiž. Samo slabši so morali zapuščati svoje prestole, nikdar pa ne vladarske nature. Poleg teh voditeljev mas, ki postanejo svetovno zgodovinske osebnosti, je treba omeniti še voditelja ljud-

tere bi Cankar, če bi mogel iz zemlje, sam spodil s svoje gomile. Ivan Cankar je bil velik talent, to mu vsak pripoznava, — bil je prvi stilist, kar jih dosedaj rodila slovenska zemlja, — glede drugega so pa dvomi dopustni: eni ga hočejo potisniti na najvišje vrhove, drugi hočejo ostati z njim bolj v nižini. Pamet na govori: prepustimo to bodočnosti! Ta bodi poklicani sodnik, da končno izreče definitivno sodbo o delih naših zamrljih književnikov. Napačno je misliti — in ti napaki je podlegel tudi dr. Oblak — da je danes mogoča končna in nezmotljiva ocena Cankarjevih del in da je vsak tepec, kdor noče največji hvali brezpoznojno pritrlditi.

Dr. Oblak je v svojem podlistku zapisal nebroj trditve, ki se dajo izpodbiti, ali vsaj take niso te trditve, da bi morali nanje vsi prisegati in da bi, če bi ne hoteli priseči, s tem očitno dokazali, da je naša črepinica prazna, kakor da je že petdeset let ležala v zemlji!

Med drugim trdi, da je Cankarjeva »Kranova kobila« literarno

polemično delo, s katerim ne more tekmovali nobeno drugo delo v slavjanski literaturi, — vsaj približno tako se je izrazil. Ker so mi Cankarjeva dela prešla že nekoliko iz spomina, sem vzel to »Kobilo« znova v roke. Ko sem jo prečital, je sodba moja drugačra in nikakor ne pritrjujem dr. Oblaku, da je ta »Kranova kobila« najboljšje delo take vrste v slavjanski literaturi. »Kranova kobila« je pravzaprav zbirka kratkih podlistkov, ki saminasebi ne vzbujajo posebne pozornosti.

Priobčeni so bili, če se ne motim, v »Naših zapisnikih« ter so po večini polemične narave: obračajo se tudi proti Govekarju, ki je tiste dni brez sredstev potil svoj krvavi pot pri slovenskem gledišču. Govekarja je Cankar raztrgal — vsaj Cankar je bil tega mnenja —, če je pa s tem kaj dokazal in če je bil upravičen, hodi kakor požrešen lev okrog, zelo dvomim. Danes ima naše gledališče za sabo kapital, uživa visoko mestno in državno podporo, a načela so ostala, repertoar je isti in celo brez oporci se ne izhaja!

Ta lev je potem padel na Presernov spomenik ter pri tem raztrgal še drugo žrtev, našega nedolžnega in ponižnega kiparja Zajca.

Moj Bog, če je človek v položaju, da ne more drugega skuhati, kakor vođen močnik, bo živel od močnika, kar je še vedno bolje, nego poginiti od glada. Naše glediške in naše umetniške razmere so bile tisti čas pač take, da smo se morali zadovoljiti z močnikom. Ivan Cankar pa se v svojih podlistkih s tem ni zadovoljil, nego je trgal svoje žrtve, ali, kar je glavno, pri tem ni vedel nikakega sredstva, kako naj bi Slovenci prišli na boljše!

»Kranova kobila« ima predgovor, v katerem nam opisuje Cankar metamorfoze svojega umetniškega delovanja in mišljenja: pri »Markarju« v Istri je bil romantik, pozneje — na Dunaju — se je prelevil v naturalista ali nekaj podobnega, končno je bil pesimist, kateremu se je vse strdilo. Postal je duševni nihilist, ki je čutil potrebo, povedati da vse, kar je slovenskega, pride lahko pod nič, kar ni vredno, da oklastira. Kar se ti-

če jezika, je ta predgovor prava visoka pesem slovenske stilistike, kar se pa tiče vsebine, je pisan precej tako, kakor je pisal Heine svoje »Reisebilder«, recimo svoje »Die Bäder von Lucca«, samo da ima Heine več dovtipa, kakor ga kaže Cankar. Zanimiv je konec tega predgovora, ki se glasi:

»O mladenič, da bi tolažbe ne bilo! Bog, ki je usmiljen, je ustvaril toliko rodoljubov, da jih je dovolj za tolažbo dvanaajsterim početom. In kaj je zraven še ustvaril? V svoji dobrotljivosti je ustvaril dolgo vrsto slovenskih politikov, ustvaril je slovensko vzajemnost in njene besednice, ustvaril je pisano množico literatov, ki so služabniki mojega humorja, ustvaril je družčino lirikov, ki se gonijo za Zupantičem in ne vedo, kam gre, ustvaril je tudi v svoji razmišljenosti radikalno narodno stranko, zato na se je razlezel in je ustvaril moje kritike, in navsezadnje mi je izkazal svojo neskončno naklonenost in je ustvaril prečudno lepega dekleta, ki me objame okoli vratu, kadar sem žalosten, in me praha s

svojim prijetnim glasom: »Was kümmerst Sie denn das Gesindel?«

Tudi Heine je imel navado, da se je iz pesniških višin kar naenkrat spustil nizdol ter običal v prahu vsakdanjosti. Tako Cankar! Iz tega prahu je pobral svojo Dunajčanko, Matildo — ali kakor se je že imenovala —, in njen izrek: »Was geht Sie das Gesindel an!«

Cankar je torej slovensko družbo, predvsem napredno stranko — kar se tiče strankarstva, je znano, da je on sam bil mož dvakratnega in trikratnega prepričanja! — vzel pod svojo metlo. Zategadelj je dotični njegov predgovor v »Kranovi kobili« nekaj političen spis, ki se mora ceniti po predpisih, ki veljajo za politične spise sploh. Taki spisi so nekaj onodnevneza, kar velja tudi za Cankarjev predgovor. Da je imel Cankar kaj legitimacijo, ki bi opravičevala tak napad na stranko, ki je v svoji sredi štela vendar mnogo poštenih mož, o tem dvomimo; sicer na ima vsak svojo pravico, da zabavlja in v nič devlje, kar obstoji, in da taji sploh vsako vrliano na obstoječem. S tem

stev. Ravnotako se bosta sestavili komisiji za določbo mej in za vprašanje premoga, da se v bodočnosti prepreči premogovne krize. Sedež teh komisij bo na Dunaju pod predsedstvom državnega kancelarja dr. Rennerja in v Pragi pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. Tusarja.

— Interesantnosti izjava volitve francoskega predsednika. — Kakor smo že poročali, je bil izvoljen predsednikom francoske republike Deschanel skorajda soglasno. Od 884 oddanih glasovnih nosilo je njegovo ime 734; za njegovega prednika Clemenceau je bilo oddanih samo 56 glasov. Volitev je vodil predsednik francoske zbornice Bourgeois. Proces volitve same je bil sledeč: predsednik je prečital po otvoritvi narodne kupčine člen 3. ustave in dekret o sklicanju skupščine. Zatem je vzel po starem običaju neko knjigo in jo odprl. Prva beseda na odprti strani je pričela s črko »S«. Vratar je nato čital posamezna imena poslancev in senatorjev, ki pričevali s »S« in poklicani so oddajali drug za drugim glasovnice. Nekateri volitvi so bili, ko so prišli na vrsto, živahno aklamirani kot n. pr. general Castelnau, invalid Morrisson in drugi. Glasovanja se niso udeležili štirje unpravilenci: Deschanel, Sébat, Oudéon in Pichon. Kmalu so uvideli tudi najnezaupljiviši, da Clemenceaujevi pristaši ne nameravajo nikakih zahrbnosti in volitve se je nadaljevala vedno bolj monotonno. Med volitvijo se Clemenceau ni direktno napadalo, vso nezadovoljnost proti njemu so občutili edino neregularni pristaši: Barthou n. pr. je, ko je oddajal glasovnico, apostrofiriral Renanita, Ignacea in Mandela, k is so ob žari pazili na pravilno oddajo glasovnic, kažoč jim glasovnico: »Hocete, da Vam pokažem, da kosa glave? Oglejte, za Deschanel.« Ob proglasu izvolitve oduševljeno odobravanje in klici »živjo Deschanel«. V te klice so se mešali klici socialistov: »Življa amnestija«. Nekdo je zaklical: »Živjo Clemenceau«, a navzročilo so odgovorili z »Življa republika«. — S tem aktom je prenehala politična kariera moža, ki je igral v večerinski svetovni vojni morda najglavnejšo vlogo in ki je dovedel svojo domovino na vrhunec slave in moči. Kakor sto in sto drugih, njemu več ali manj enakih, mu ne preostane drugega, kot da izgine s političnega področja, sede za mizo in — napiše svoje memorije. Priznanje v obliki rente ali v obliki pole, podpisane od njegovih političnih rabljev, to je še njegov potni dokument. Vse, kar pričakuje od sedaj dalje Francija od njega, je njegova smrt.

— Izjava nove francoske vlade. LDU. Pariz, 23. januarja. (D. K. U. Brezlično). — Včeraj popoldne je francoski ministrski predsednik Millerand prečital v zbornici izjavo vlade, obsegajočo temeljna načela, katerih se hoče držati novi kabinet. In metodo, po kateri se hoče ravnati. Prva skrb vlade bo, pravi izjava med drugim, predložiti zbornici pregled vseh onih sredstev in pripomočkov, s katerimi naj se prepreči nadaljnje tiskanje bankovcev in omogoči vzpostavitev ravnotežja v državnem proračunu; prva točka v državnem proračunu bo zavarovanje državnega dolga. Vlada bo z vso energijo stremila za tem, da prepreči vsakršen beg pred davkom, vendar tako, da pri tem ne bo ovirala in prestrašila duha podjetnosti. Mir v notranosti države in mir z inozetstvom je ona želja, katero iz vsega srca želi javnost, potrta zaradi okornih žrtv, za katere bo Nemčija pred zgodovino nosila odgovornost. Da se v bodoče prepreči taka usodna polna

se le razdira, in če se je razdrlo kaj slabega, je storjeno dobro delo, s tem pa še ni vse doseženo: podprta se mora opraviti in na njeno mesto se ima postaviti kaj boljšega!

Cankar piše, da slovenske kulture sploh ni, da smo revežji, duševni in gmojni, da se nam vse, kar vzamemo v roke, ne spremeni v zlato, ampak v nekaj, kar je nasprotno od zlata; ne pove pa nam, odkod naj se vzame kultura, odkod naj se vzame zlato, da bomo mogli drago plačevati tiste breze, katere je s krvavečim srcem hodil gledat k Schwentner-jim šinam.

Lahko torej ponovim svojo besedo, da bo stvar prihodnje generacije, da si ustvari svojo sodbo o Cankarjevi »Krnanovi kobilici«. Dostikrat pa imam vtis, da adepti Cankarjevi še danes krancialo »Krnanovo kobilico« le radi tega, ker le ta žival hila tako hudobna, da je sekala s svojim kopitom okrog sebe, in sicer proti napredni stranki. Navdušenje, ki ga kažemo gotovi krogi za Cankarja, ima nekako — politično ozadje. Politika v literaturi pa se naložda kdaj ohnese. Tudi tukaj se ne bo ohnesla, posebno ker Cankar sam v življenju ni stal nad strankami.

Ob njegovi smrti mi je, če se ne

katastrofa, se je treba posvetiti ožrtvorenju zveze narodov, ki je itak samo nov izraz starodavne francoske ideje. Vlada francoske republike ne bo, v kolikor to odvisaj od nje, zanemarila ali opustila ničesar, s čemer bi mogla koristiti zvezi narodov in utrditi njeno organizacijo. — Izvršitev vseh določb versailleske mirovne pogodbe bo za vladno neprekršljiv zakon. Izvršitev se bo brez prenapetosti, pa tudi brez slabotnega omahovanja zahtevala in izvedla.

— Iz dežele svobode. — Žalostna in dolga je povest trpljenja našega naroda tukaj na zapadni strani demarkacijske črte. Vzeli so nam svobodo, urade in šole in z orožjem v roki nam imeli lastnino in življenje. Ob Pivki, ob Vidavi, na Krasu, povsod koderkoli nas osrečevalo naši osvoboditelji, ni čuti drugega, kakor glasove o umorih, ropih in drugih nasilstvih, zlasti se to godi v okolici Ilir, Bistrice in St. Petra na Krasu. Naj navedemo samo par takih slučajev. Umorjen in oropan je bil neki kmet iz Zagorja, umorjen in oropan je bil železniški čuvaj Jenko na progi med izvrševanjem službe — zaboden z bajonetom in tilnik, je bil poboden na železniški tir, kjer ga je mrtvega vlak povozil. Karabinieri so ugotovili smrt vsled železniške neizgode. — Oddelek vojakov je prebivalce graščice Kalca pri Zagorju zastražil z nasilnimi bodali, medtem je drug oddelek grad popolnoma oropal. Naiboli značilen za varnost pri nas in za naravnost vzorno harmonijo med ronariji — vojniki in karabinierji, je ron. ki se je izvršil v noči od 21. na 22. januarja ob 2. ponoči na postaji Prestranec. Po lepi široki cesti sta privozila dva avtomobila vojakov — ronarjev na postajo, kjer so začeli pleniti železniške vozove, naložene z živili. Iz St. Petra je prišlo na pomoč vojaštvo z lokomotivo, začel se je boj, ki je tratal nad pol ure, ki na ni ovrnil niti najmanjše ronarjev, da ne bi nadaljevali svojega dela, ter po izvršitvi odšli z avtomobilom odkoder so prišli, ne da bi bil kdo ranjen ali mrtve. Prebivalstvo si snoli nikamor ne una, zlasti ponoči, komaj pri belem dnevu, ker tudi v tem času se vrše nasilja. Nekaj vasi le že zaneslo za orožje v samonabranje, kar se jim je tudi udeležilo. Res je velika naša svoboda in srečni smo v naročju blažene Italije, ki nam kaže svojo matersko ljubezen z bodali in svincem.

— Razprave v češkem parlamentu. — Praga, 23. januarja. Danes so se razprave v parlamentu nadaljevale cel dan. Razpravljalo se je o budretu do tri četrt na 10. uro zvečer. Intri se bo budgetna debata nadaljevala.

— Iz dunajskega parlamenta. — Dunaj, 23. januarja. Danes je parlament odobril vladno predlogo o nadaljnjih kreditnih operacijah.

JADRANSKO VPRAŠANJE. — PROTESTI. — SPLOŠNA MOBILIZACIJA.

LDU Zagreb, 23. januarja. — Jugoslovenska akademika omladina najodločnejše protestira proti vsakršnemu popuščanju naše mirovne delegacije v Parizu in zahteva, da se rešitev jadranskega vprašanja izvede na temelju pravice samoodločbe narodov. Zlasti pozivlje z ozirom na zadnji ultimatum alijiranih sil vladu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj zapove naši delegaciji, mirovno konferenco takoj zaustavi, kjer nam tam kot Slovanom in poštenim ljudem ni več mesta.

LDU Zagreb, 23. januarja. — Danes je poslal predsednik odseka poslancev iz zasedenega ozemlja dr. Dinko Trinačič ministrskemu predsedniku Davidoviču nastopno brzojavko: Povodom poziva mirovne konference vladi Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj se v štirih dneh izjavi radi predlaganega načrta o rešitvi jadranskega vprašanja, ker bi se si

motim, gosp. Kristan sam povedal: »Pri nas je bil organiziran ... zastopnik SLS pa se je vmešal: »Pri nas pa je pisal ... Zategarjeli smo imeli priliko opazovati, da je pisatelj reklamiral na eni strani JSU'S, na drugi strani SLS. Kar pa se je iz tega izcimilo napadov, so šli vsi proti napredni stranki, tako da je opravljena trditve, da so se gonivi ljudje v potu svojega obraza trudili, iz Cankarjeve smrti skovati politično orožje proti stranki, ki ni priljubljena ne pri socialnih demokratih, ne pri »Slovenčevih konservativcih«.

Tako se je ti gospodi osrečilo, da so obdali Cankarjev grob z neko neprijetno soparico, ki ne dopušča, da bi se človek mogel v ljubezni približati ti pisateljski gomili. Oni, ki so ustvarili soparico, si pomagajo s dalj z neokusnim prefravanjem, ker se je iz sonarice rodila megla, katere se je vlegla pred njihove oči, tako da gledajo skozi megle okrog sebe. Tako smo prišli do tja, da do danes še ni snisana niti ena objektivna kritika o kakem Cankarjevem delu.

Izrli so se v zadnjem času v našem gledišču njegovi »Hlapci«; ker pa diktatorski zahtevajo, da se mora na Cankarju vse hvaliti in da moramo v njem videti solnce, ki ni

cor izvedel londonski pakt, — smatra ožji odsek poslancev iz zasedenega ozemlja, da bi bil edin dostojen odgovor takojšnja izvedba splošne mobilizacije.

BEOGRADSKO STALIŠČE V JADRANSKEM VPRAŠANJU.

Beograd, 24. januarja. — V tukajšnjih političnih krogih in časopisih se živahno razpravlja o jadranskem vprašanju. Prevladuje mišljenje, da bi se naj ustilo uveljavljanje londonske pogodbe, ker bi na ta način ostalo jadransko vprašanje odprto. Proti ententi vlada radi njenega nehalnega postopanja skrajno ogorčenje.

SRSKI PREDUJEM.

LDU Beograd, 23. jan. — »Pravda« poroča: Obrnili smo se na pristojno mesto za informacije o tem, kdaj se bodo mogla začeti pogajanja za delovanje posojil na podlagi bonov, katere bo dobila Srbija iz naslova vojne odškodnine. Odločitev o odstotni meri, katere bomo deležni, mora najprej proučiti stalna reparacijska komisija. Takoj nato bo Nemčija začela nakazovati svoje bone, katerih homo preleti v znesku 9 milijard frankov. Na temelju teh bonov bomo mogli najemati posojila v inozemstvu, toda ker so boni v zlatu, se bo del njih vložil v našo emisijsko banko. Na ta način bomo dobili na razpolago večje vsote v domači valuti, s katerimi bo mogoče nabavljati za Srbijo živino in material v drugih pokrajinah naše države.

INDUSTRIJALNA BANKA.

LDU Beograd, 23. januarja. — Predvčeršnjim je bila odprta v Beogradu konferenca industrialcev iz vse države, pri kateri je minister za šume in rude razvil svoj načrt za obnovo industrije. Po njegovem načrtu bi se ustanovila industrialna banka s kapitalom 250 milijonov dinarjev.

ŽELEZNICARSKA STAVKA V ITALIJI.

LDU Rim, 23. januarja. (DKU.) — Po zadnjih poročilih, ki prihajajo iz raznih krajev države, je postala železničarska stavka v Italiji skoro splošna. Samo v Rimu je število stavkajočih zelo omejeno, tako da se vrši promet skoro nemoteno.

KOMUNISTI NA BOLGARSKEM.

LDU Bukarešta, 23. januarja. (DKU.) — Brzojavna agentura Dacia poroča: Kakor se javlja iz Sofije, je bolgarski ministrski predsednik Stambulinski ukazal, da se imajo aretirati vsi voditelji bolgarskih boljševikov. Dosedaj so zavrli 55 oseb. Stavkarsko gibanje v Bolgariji traja dalje. Stavkajoče nadpirajo ruski komunisti z donacijami.

NIZOZEMSKA IN VILJEM.

LDU Haag, 23. januarja. (Dun. k. ur.) — V svojem odgovoru na prošnjo zavetnikov glede izročitve bivšega nemškega cesarja opozarja nizozemska vlada, da dolžnosti, ki izvirajo iz člena 228 mirovne pogodbe za Nemčijo, ne morejo določiti dolžnosti Nizozemske, ki ni bila stranka pri sklepanju te pogodbe. Nizozemska vlada more vprašanje, načeto vsled zahteve alijirancev, proučiti le s stališča svojih lastnih dolžnosti. V predstojčem primeru Nizozemska ne more priznati nobenih drugih dolžnosti, kakor one, ki jih določajo zakoni kraljestva in narodna tradicija. Niti zakoni, niti stoletna tradicija, vsled katere je postala Nizozemska pribežališče vseh onih, ki so podlegli v mednarodnih konfliktih, ne dovoljujejo nizozemski vladi, ugoditi želji zavetnikov, odreči bivšemu nemškemu cesarju ugodnosti teh zakonov in te tradicije. Pravica in mednarodna čast, ki se morata spoštovati, nasprotujeta temu. Nizozemska ne sme varati zaupanja onih, ki so zaupali v njene svobodne določbe.

LDU Berlin, 22. januarja. (ČTU) — Holandska vlada je izročila bivšemu nemškemu cesarju predpis note, s katero zahteva ententa njegovo izročitev. Kakor poroča »Libre Belgique«, se želi Holandska vlada izogniti temu, da bi

odločila sama o izročitvi, ter je zato pozvala bivšega cesarja, naj se prostovoljno preda ententi.

VILJEM PRIDE PRED SODIŠČE V LONDONU.

Geneve, 23. jan. Pariški »Temps« poroča: — Brez oziroma nad odgovor, ki ga bo podala holandska vlada glede izročitve bivšega nemškega cesarja Viljema, se bo pričel proces proti njemu koncem meseca februarja v Londonu. Državni pravdnik londonskega sodišča je že pooblaščen, da sestavi tozadevno obtožnico.

DR. RENNER O POGAJANJH V PRAGI.

Dunaj, 23. januarja. — V današnji seji parlamenta je odgovoril dr. Renner na razne interpelacije krščanskih socialistov radi govorov v Pragi. Izjavil je, da je podal izcrpno sliko praških pogajanj že glavnemu odboru in zavračal vse očitke glede delovanja nekake tajne diplomacije. V političnih ozirih se ni sklenil nikak pakt, pač pa so se stvorile pogodbe, pri katerih so prizadeta vsa ostala ministrstva. Konferenca z zunanjim ministrom čehoslovaške republike dr. Benešem so sicer pokazale, da vlada v vseh zunanje-političnih vprašanjih neko soglasje in se je glede nekaterih točk bodoče gospodarske politike obeh držav osebno naziranje dr. Beneša popolnoma krilo z naziranjem dr. Rennerja.

BEG MADŽARSKIH KOMUNISTOV IZ AVSTRIJE.

Dunaj, 23. januarja. — Delu madžarskih komunistov, ki so se mudili na Dunaju, in čilih izročitev je madžarska vlada zahtevala, se je posrečilo s pomočjo ponarejenih potnih listov pobegniti na teritorij čehoslovaške republike, t. j. v Bratislavo, kjer skušajo ostati v stalni zvezi z onimi interniranimi madžarskimi boljševiki, ki se nahajajo v Karstenu.

VLOM V KULTURNOHISTORIČNI MUZEJ NA DUNAJU.

Dunaj, 23. januarja. — V noči od 22. na 23. januarja se je izvršil predrzen vlom v kulturnohistorični muzej, kjer so vlomilci odnesli dragocene predmete iz slovne kosti, zlata in draguljev v vrednosti več milijonov kron. Med drugimi predmeti so odnesli dragoceni zlati maršalski palci Franca I. in vojvode Karla Lotarinskega, ki sta bili posejani z dragimi kamni vseh vrst. Doselej vlomilec še niso prišli na sled.

BOLŠEVIŠKA SEVERNA OFENZIVA.

LDU Rotterdam, 22. januarja. (ČTU) — Ruski boljševiki so na severni fronti začeli ofenzivo.

Sokolstvo.

VII. vsesokolski zlet v Pragi 1920.

Poroča J. S. P.

Zletve priprave so v polnem teku. 30. decembra so začeli graditi telovadišče, med tem ko se 14 dni prej samo dovažali material. Do konca leta 1919 je priglasiilo svojo udeležbo na zletu iz 44 žup (2046 društev) skupno 53.921 mož (26.902 telovadcev) in 33.420 žen (23.248 telovadk); poleg tega še 16.562 moškega naraščaja (14—18 let) s 13.572 telovadci in 15.895 ženskega naraščaja z 12.607 telovadkami. Ze sama ČOS se torej udeležila olimpijade z armado 86.541 članov in 32.457 naraščaja; te številke se pa še gotovo povečalo. Ze sa množični naraščaj je številniši, nego je bilo l. 1912 telovadec in število ženskega naraščaja je pa več kot dvakrat toliko, kakor je bilo ob zadnjem zletu telovadk-članice. Za proste vaje bo treba razdeliti članstvo na skupine, da pride vsak na vrsto.

Med tem ko ostane češki moški slavnostni kroj nespremenjen in ravno tako telovadna obleka, najbrž se tudi obleka šolskega in obrtnega naraščaja ne spremeni, so žene uvedle glede obleke velike reforme. Da ožive nekoliko temno barvo svojih telovadnih oblek, so že leta 1912 uvedle rdeči valaški robec. Letos pa nastopijo še z belimi, kratkorokavnimi »halenkami« z rdečo vsiljanimi narodnimi ornamentami ter rdečim pasom. Naraščaji bo imel namesto desedane modre belo bluzo z modro vsiljanimi ornamentami; šolarice (8—14 let) pa bodo imele obleko iz rujavega hodnega platna s širokimi rdečimi robovi.

Po dolgoletni nekrvavi borbi dobe češke sestre tudi slavnostni kroj. Bilo je razpisanih več natečajev na primeren kroj, ki naj bi imel značaj narodne obleke, toda šele koncem novembra 1919 je bil sprejet za osnovno načrt pod geslom »Odvaha« (nogum) gospe Kotešove; načrt je dohvil tretjo ceno, l. in 2. cena nista bile podeljene. Nostile bodo torej članice rujava krilo in rujav jopič, rusko rdečo »halenko« z belimi ovratnikom in belo pentljo-vezanko. Izpolni se tedaj srčna želja mnogih sester, da bodo tudi žene lahko nastopale ob slavnostnih prilikah v kroju: samo da ne bi iz tega nastalo preveč paradnih Sokolov, kakor je sedaj žalibog mnogo paradnih Sokolov.

Pa tudi notranje so češke Sokolice jako delavne in so se v tehničnem oziru čisto osamosvojile. Vso telovadno stran zleta in priprav zanj imajo v rokah članice tehničnega predsedništva ČOS; torej pri ornatih vajah članice na poveljniškem mestu ne bo stal več brat Jindra Vanček ampak sestra Milada Malá, ki bo z mogočno roko vodila napredno vajo poslušnih sester.

Lahko torej so pravzaprav češke sestre podedovale ženske telovadbe. Razum slavnosti jublanta »Ženskega odseka Prškega Sokola« se je vršilo v letu več važnih ženskih nastopov s tekmi. Tako so bile mimo dosedaj največje ženske tekme v Kroměřižu še tekme v Turč. Sv. Martinu na Slovaškem in drugod. Posebno pomembna je bila tekma moravskih Sokolov v Kroměřižu 7. septembra 1919, kjer je tekmovalo iz 11 žup skupno 576 sester in to 17 sester za prvenstvo, 47 v višjem, 239 v nižjem oddelku in v prosti tekmi 273 sester. Pri razmeroma težki tekmi je doseglo odosegljivih 140 točk 1/4 sester več kot 70 odst. Tekmo so vzorno organizirale, vodile in sodile povsod samo žene.

Kot posebno ženskih tekem je treba omeniti takozvano »jedno tekmo«, to je: tekmovalka mora povoljno odgovoriti na izrečeno vprašanje iz sokolske ideologije, zgodovine, organizacije, telovadbe ali temu podobnega. — Veliko skrbi dela tehničnemu vodstvu žen vzgojiti dovoljno število zanesljivih sodnic za VII. vsesokolski zlet, kjer bo tekmovalo najbrž par tisoč sester. Organizirale so zato po društvi posebne tečaje za izšolanje sodnic.

Tekma žen se vrši prvi glavni dan zleta 25. junija ob 6. zjutraj in obstoji iz tekme vrst in posameznic v vrstah (višjeje in nižjeje oddelka) ter posebne tekme v plavanju, ki pa se vrši šele zadnji dan zleta.

Vrste višjeje in nižjeje oddelka bodo tekmoval: v redovnih in prostih (zletovih) vajah, na krojih, bradljah, kladini, konju na dalj, brez ročajev, v hitrem teku (diru), v skoku v dalj, z zaletom, v metu žoge (2 kg) s prevezo, v metu železne krogle (4 kg) in v znanju bivanja sokolske misli. — Vrste bodo štete 6 sester in 1 namestnica. Če ni dovolj tekmovalk iz enega društva, se lahko združijo iz več društev v takozvane župne vrste. — Vsaka članica, ki hoče ob zletu tekmovali, se mora prej podvreči župni izločevalni tekmi za prisotnosti tehnične zaupnice ČOS ter mora pri tej priliki doseči v tekmi vrst vsaj 70 odst. dosegljivih točk, v posebni tekmi pa 95 odst. predpisanih najnižjih izvedb. — Ob zletu dobi ceno (diplomo) v tekmi vrst vrste s 85 odst. dosegljivih točk v prvem redu, vrste s 75 odst. dosegljivih točk v drugem redu; v posebni tekmi pa prve tri tekmovalke, ki bodo dosegle najboljši uspeh.

Ker se k vsem tekмам vabi tudi jugoslovenski Sokolstvo, naše sestre gotovo ne bodo hotele ostati samo gledalke ampak bodo nastopile kot nevarne konkurentke svojih čeških sester. Torej, sestre, na noge in pripravljajte se vztrajno in temeljito, ker težek bol vas čaka, poleg težkih vaj na orodju bo za 10 točk treba preteči 100 yrdov (91,4 m) vsaj za 13 (10) sekund, skočiti (ugledno) najmanj 3,40 (3,20) m (odvir z desno in z levo nogol), metati žogo 25 m in kroglo 7 (6) m daleč (z eno in z drugo roko). Čitajte sokolske časopise in knjige o sokolski ideji; za tekmo v znanju bivanja sokolske misli bo izdana potrebna tvarina. Podrobni tekmovalni red za žene in tekmovalne vaje na orodju bodo izšli iz strokovnih sokolskih listih. Posebno pazljivo pa, sestre, poslušajte redovnih vajam in discipliniranemu vedenju v vrsti. Skrbite, da privedete s seboj dovolj svojih sodnic, ker drugače bi se ne moglo udeležiti tekme! Zdravo!

— Ženski odsek Sokola I. ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 1. svečana 1920 v telovadnici šole na Prulah. Sestre telovadke, kakor tudi podporne članice se vabijo, da se ga polnoštevilno udeležijo.

— Sokol Moste pri Ljubljani ponovno opozarja br. Članstvo na svoj III. redni občni zbor, ki se vrši jutri, v nedeljo, dne 25. t. m. ob pol 9. dopoldne v prostorih kavarnе »Mali Slon« v Udmatu.

Otvoritev Sokolskega doma v Mojstrani. Mojstranski odsek Sokola Jesenice priredi povodom otvoritve lastnega doma dne 25. januarja v Mojstrani slavnostno veselico s koncertom in društveno predstavo. Koncert se prične ob 3. dopoldne; igra »Pri Hrastovih«, spisal F. Ks. Meško, ob 6. zvečer. Vstopnina k prvemu delu: sponda: Sedeži 2 K, stojšča 1 K; k drugemu delu: sedeži 1 K, vrste 6 K, II. vrsta 4 K, stojšča 2 K. Predprodaja pri br. Ambrožiču v Mojstrani. Sodelujejo: tamburaški naraščaj, salonski orkester in pevski zbor jesenškega Sokola. — Vsi prijatelji našega mladega Sokola dobrodošli! Zdravo! — O d b o r.

Sokol na Vinici priredi v nedeljo, dne 1. februarja 1920 ob 20. uri v gostilniški prostorih brata Malica zabavni večer s prostimi vajami in skupinami ter plesom. Vabi se vse somišljenike in brate Sokole k obilni udeležbi.

— Društvo za zgradbo Sokolskega doma na Viču priredi v nedeljo, dne 23. t. m. ob 7. uri zvečer v zgornjih prostorih Narodnega doma v Ljubljani zabavni večer s plesom. Sodelujejo člani kr. opernega gledališča g. Povha, Peček in baletni moister g. Pohan, gđ. Svobodova, Božkova, Frankotova, Müllerjeva in Vav potičeva. — Koncertne in plesne točke iz vaje godba dravskih divizije pod vodstvom g. kapelnika dr. Čerina. Vstopnice se dobe v predprodaji pri br. Uranu na Olincih in br. Jeločniku v Rožni dolini. Ker si društvo gradi svoj lastni dom, vabimo s tem vse brate in prijatelje sokolske misli k obilni udeležbi. Bratje in sestre ter prijatelji sokolstva v nedeljo vsi v Narodni dom! Zdravo!

V nedeljo, 25. t. m. vsi v „Narodni dom“!

Dnevne vesti.

v Ljubljani, 24. januarja 1920.

— **Prestolonaslednik regent Aleksander »Rusk. kružok«.** »Ruski kružok« je sprejel to - le brzojavko: Beograd, 17. januarja. »Ruskemu kružku« hvala na pozdravu sa želimo, da uskoro priloži vaskrsnuce Rusije. Aleksander.

— **Ben Akiba.** Zvijajo se kakor kača, kadar se ji stopi na glavo. Ina-ki, ki se skrivajo pod Ben Akibinim imenom. Pozvali smo jih, naj podpro svoje izpade na župana dr. Tavčarja s svojimi podpismi, da bosta napadenec in javnost vedela, s kom imata opraviti. Toda Ben Akibi so junaki samo na jeziku. Delajo se, kakor da bi bili naš poziv preslišali in ponavljajo fecljaje to, kar so povedali že neštetokrat, toda vselej anonimno in pod zaščito varnega plota. I seve, pobalini se boje, da bi jim kdo pošteno ne navil ušes, ako bi stopili na odkrit mejdani. Za Peskovim hrbtom se je pač prav komodno skrivati, saj banditi s tem ne riskira. Ako kdo zahteva zadoščenje in pozove list na odgovornost, pa izjavi odgovorni urednik, da ni prav ničesar čital in da je vse, prav vse prišlo v list brez njegove vednosti in - mirna Bosna. Možatost, tvoje ime ni »Ben Akiba«.

— **»Revolucija« ob občinskih volitvah.** Pšelo nam iz mesta: Po ljubljanskih gostinjah in kavarnah srednje in nižje vrste se dobijo pogostoma ljudje, dostikrat čisto neznanih obrazov, ki govorijo obilo, včasih bolj skrivnostno, včasih bolj očitno, vselej pa glasno, da bi vezali navzgor na svoje besede. Tako ne bo šlo, to ne bo držalo, boste že videli, kaj pride čez par dni, tako zagonetno namigujejo, kakor da bi se imele res v kratkem zgoditi senzacionalne in strašne reči. Dolgo časa so obdelovali republiko. Njihov poim o republiko je ta, da bi se odpravili kazenski zakoni in zapori ter da bi smeli delati, kar bi hoteli. Sedaj imajo novo poglavje: revolucija bo ob občinskih volitvah. Pravijo, da so ljudje naveli-čani srbskega tlačanstva, da ne bomo pod Srbom, za to pa bo izbruhnila ob bližnjih občinskih volitvah revolucija pri nas in na Hrvaškem. Cisto natan-ko tudi vedo, da vojaški krogi že raču-jo z revolucijo in da se mladi srbski vojaši že pridno vadilo, kako bodo streljali na slovensko ljudstvo. Tako in enako govorijo, čim bolj so alkoholizirani, toliko glasneje in bolj hujskajoče. Odkod izvirajo taka hujskanja, ni težko uganiti. Trebalo bi prijeli take hujskače in jih pošteno kaznovati z njihovimi inspiratorji in plačniki vred. Dolžnost je tudi krčmarjev, da ne trpe v svojih lokalih takih hujskaških elementov. Slično hujskanje se širi najbr-že tudi po deželi.

— **Imenovanje profesorjev ljublj. vsučilišča.** V ministristvu prosvete je bil podpisan ukaz o imenovanju profesorjev za ljubljansko vsučilišče.

— **Plače in plače.** »Narodni Listy« probjčujejo plače nekaterih najvišjih in najnižjih uslužbencev v Berlinu. Tako ima n. pr. ravnatelj berlinskega zavoda za čiščenje ulic po 21 letih službe 8760 mark, njegov šofer pa 9127 mark letno. Član mestnega sveta ima 10.000 mark letno, pomožni delavec v centrali za izdelke iz masti pa 18.000 mark. Oskrbnik zavoda za slepce dobi po 32 letni službi 6650 mark letno in njegov sluga tudi toliko. Predstoinik v centrali za izdelke iz masti ima 5500 mark letno, njegov računovodja 8700 mark. Nadzornik javnih nasadov »vleče« 6570 mark, njegov vrtnarji 7070 mark letno. Dipl. inženjer ima 6000 mark letne plače, njegov sluga 8000 mark. Mestni stavbnik sekretar ima letnih 5756 mark (po 19 letih službe), njegov nezlučen delavec (mestni stražar) pa 7200 mark. — Komentarija ni treba, ker to velja tudi za naše kraje.

— **Za zbirke za vojne vjetnike** je darovala mestna občina ljubljanska »Slov. Rdečemu križu« 5000 K.

— **Prihod naših vjetnikov iz Italije.** Vse one cene ljubljanske dame (43), katere so že pri odhodu za spremen naših vjetnikov iz Italije, naj blagovolijo takoj svoje naslove (ime, priimek, ulica, hišna številka, nadstropje, natančna označba vrat, event. telefonska številka) sporočiti Glavni komandi mesta v Ljubljani (Dunajska cesta 29/II.), ker bi bilo drugače nemogoče imenovane dame pravočasno (event. ponoči) o pri- hodu transportov obvestiti. Seznam, kateri se nahaja pri omenjeni komandi, je nezadosten. Zadeva je zelo nujna.

— **Trpinje se vračajo!** Na potu iz Italije je več tisoč, pravijo 30.000 naših fantov, ki prihajajo iz krutega ni- ništva. Prvi večji transporti se pričakujejo te dni. Natančni čas prihoda transportnih vlakov se bo objavil pri v- hodu glavne pošte in na deski na franciškanskem mostu. Pozivljamo ob- činstvo, da se v obilnem številu udele- žijo sprejema ter naše lunake mučenike kar najprijetneje pozdravi v svobodni domovini.

— **Internanci Slovenije.** Istre i Dalmacija. Drugoviti Jož u Italiji smo odličili, da čemo se izza povratka v domovinu svi sactati. Pošto smo danas naš svi na rodoljnoj gradi, s tega vas

pozivljem, da mi izvolite javiti vaše želje, gdje i kada, da se sastanemo? Ujedno neka svatko donese za sasta- nak, opis o svom živovanju u Italiji. Cim mi stignu vaše obavijesti ureči ću sastanak. Medjutim primite bratski pozdrav. P. Josip Pavačić, Zagreb, Palmotičeva ul. 39.—I. kat.

— **Vsa narodna društva,** ki so pro- žeta slovanske ideje, ljubavi do trpečih bratov v Rusiji in človekoljublja, vabi Ruski kružok na sestanek, ki se vrši v ponedeljek dne 26. t. m. ob 5. po- polne v posvetovalnici na magistratu. Na sestanku se ima sestaviti odbor, ki bo nabiral v sporazumu z narodnimi krogi v Beogradu in Zagrebu dobro- voljne prispevke za stradalce in naj- bednejše sloje v Petrogradu.

— **Inženirski izpit na rudarski vi- soli šolj v Příbramu (na Češkem)** je napravil s prav dobrim uspehom Ludo- vik Bonča, doma iz Idrije.

— **Kako štejejo Italijani.** »Edinost« piše: »Italijanov je 50 milijonov«, tako poroča »Osservatore Triestino«, in ker je »Osservatore« uradni list, ki mora vedno in vselej pisati edinoletno resnico in nič drugega kot resnico, potem mora to že biti res. Vest v »Osservatore« pa se glasi: »Po najnovejših podatkih osrednjega statističnega urada se mo- re italijansko prebivalstvo na vsem svetu šteti na 50 milijonov, ki se raz- deljujejo takole: v starih melah kra- ljestva 38 milijonov, v odrešenih zem- ljah, priklonjenih Italiji in zasedenih po naši vojski, 4 milijone (no avstrijski uradni statistiki iz leta 1910, je bilo vseh Italijanov v Avstriji nekaj nad 700.000; prip. LDU). v inozemstvu v Ameriki, Evropi, Aziji in Afriki 8 mili- jonov.« — »Osservatore« si je nadel res- silno povečaloča očala, da je 700.000 videl kar 4 milijone (tri vrste cenzu- rirane).

— **Zveza poštne organizacij v Ljubljani** je objavila koncem junija l. l. članek, v katerem je stavila predstoj- ništvu tukajšnjega čekovnega urada o priliki nekaterih izrednih imenovanj sledeče vprašanje: »Vprašamo pred- stojništvo čekovnega urada, če mogoče že zadošča za napredovanje in službi, če je uradnica vzgojiteljica predstojni- kovih otrok?« Zveza ni bila o tem vprašanju povsem točno informirana. Izkazalo se je, da je bila dotična urad- nica približno en mesec poprej predla- gana v napredovanje, predno je prevze- la vzgojo predstojnikovih otrok. — Od- bor Zveze poštne organizacij v Ljub- lani.

— **Iz učiteljskih krogov nam piše- jo:** Sedaj so pričeli izplačevati na pre- jemke, ki jih določa šolski zakon. sre- jet v parlamentu dne 23. julija 1919 — predumimo. Ze dolgo ponreji so na troh- la šolska oblastva urbi et orbi, koliko imamo dobiti, opravičevala se, zakaj ni izplačila, kdo temu ni kriv itd. in to po vseh obstoječih slov. listih. Enkrat za vselej bodi povedano in pribito, da proti takemu načinu naidočneje pro- testiramo. Kdo je kriv teh zaostankov: finančna uprava ali višji šol. svet ali knjigovodstvo ali čekovni urad, to naj se gospoda med seboj pomeni in nas to prav čisto nič ne briga. Faktum je, da imamo še vedno iste plače in do- klade, ki smo jih imeli koncem lanskega leta. Nepoučena javnost pa utegne potem raznih skrajno neumestnih notic po listih tolmačiti, da se nam plače in doklade vsakih 14 dni regulirajo. Ako niti imamo šolska oblastva kaj sporočiti, naj to javijo naši organizaciji, ki bo obvestila svoje članstvo potom stanov- skih listov. Od izobčevanja vsake krone v javnosti na nima koristi nihče drugi kot verižniki in drugi temni elementi.

— **Pri komandi mesta v Ljubljani** naj se nemudoma zgloze oziroma javijo svoj naslov sledeči gg. častniki: Nad- poročnik pehote Ciril Kraševac, poro- čnik Joško Babič, prav. akcesist Pero I. Popovič, praporščak pehote Krisciće Anton in narednik Dominik Marušić.

— **Služba božja v slovenskem jeziku** v tukajšnji evangeliki cerkvi na Gosposvetski cesti se bo vršila v ne- deljo ob 3. popoldne.

— **Zgleda se naj!** Andrej Baša, učitelj iz Podgrada v Istrili, in Martin Remijer iz Raitenburka, naj javita svoja naslova Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani, Dunajska ce- sta 38/I.

— **Društvo »Jugoslavija« v Pizni.** Glasbena Matica v Ljubljani je prejela obvestilo, da se je v Pizni ustanovilo društvo »Jugoslavija«, katerega namen je, da omogoči kulturno zvezo čehoslo- vaške republike s kraljestvom SHS. Gledarimo vse jugoslovanske umet- nike ter vsa pevska in glasbena društ- va, ki nameravajo potovati v čehoslo- vaško republiko ali sploh žele stika v kulturnih, posebno v glasbenih zadevah s čehoslovanskim narodom, naj se obra- čajo na to društvo, ki se je izjavilo, da je pripravljeno jim v vsakem oziru ustreči ter opozoriti na ne javnost. To društvo nam je jasen dokaz, kako sme- vala in streme naši severni bratje za kulturnim zblizanjem obeh bratskih vr- rodov; zato moramo ustanovitve tega društva kar najožje pozdraviti.

— **Delavski nesgodni zagovarja- tva v Ljubljani,** opozarja podporno vsa

županstva in župne urade na § 56 ne- zgodnega zak. po katerem so vsečistne brez izjeme, ki so jih ti uradi dolžni izdajati ponesrečencem, vdovam in si- rotam in ki služijo uradni uporabi del. zavarovalnice, kolika in pristojbine pro- ste. Za to je protipostavna, ako neka- tera županstva zahtevalo za n. pr. vdovska in življenska potrdila pristoj- bino. Interesirane osebe opozarjamo, da se ob danih prilikah sklicujejo na to zakonito določilo.

— **Notar Ivan Plantan.** Umri je mož, ki je stal pred leti v prvih vrstah po- litičnih in kulturnih delavcev narodno- napredne stranke. Ralni je bil ugleden notar ter dolga leta tudi predsednik slovenske notarske zbornice; deloval je mnogo let marljivo v ljubljanskem občinskem svetu, bil marljiv odbornik raznih narodnih društev, poštivovalen član intendantice našega gledališča, so- trudnik Slov. Naroda in Planinskega Vestnika ter končno tudi državni po- slanec dolenskih mest. Vedno je stal zvesto na načelih naprednosti, svobo- miselnosti in narodne radikalnosti ter je deloval zanje z vso vneto. Čast njegovega spomina!

— **Kupel hiš in zemljišč se ogla- šajo** po Ljubljani po predmetih in po stranskih ulicah, za katerimi se vrtovi ter ponujajo za hiše in vrtove ogrom- ne svote. Hiša z vrtom, ki je stala pred vojno deset do dvajsetisoč kron, je vredna po njihovih ponudbah sedaj sto- petdeset do dvestotisoč kron. Gospo- dar se odreže: prodam, ali za zlat de- nar. Ponudnik papirnatih kron se obrne in odide.

— **Akademsko društvo »Triglava«** se premesti iz Gradca v Zagreb. Na se- stanku, ki se je vršil dne 1. t. m. v Ljubljani, se je sklenilo, da se društvo- ni sedež premesti iz Gradca v Zagreb, kjer se osnuje matica, dočim bo v Ljub- lani samo podružnica. Preselitev se ima izvršiti tekom treh tednov. Za Ljubljano se je osnoval pripravljali odbor, ki ga tvorijo tehnik Kalin, Knez in Lasič ter starešina dr. Žižek. Prevo- z inventarja iz Gradca do Maribora prevzamejo starešine v Mariboru. Pri- spevki za selitev se naj pošiljajo odvet- nik dr. Irgoliču v Mariboru. Ob- čni zbor triglavanske starešinske zveze se vrši v velikih počitnicah v Celju.

— **Hotelska družba v Celju** se je ustanovila z osnovno glavnico 950.000 kron. Načelnik te družbe je pros. Evgen Jarc, podnačelnik pa odvetnik dr. An- ton Božič, v odboru pa so prof. Anton Cestnik, dr. Anton Ogrizek in trgovec Alojzij Drefenik.

— **Sprejelo se kovači,** ki so že izdelovali noldedelsko orodje na vodnih kladivih. Polasnila dale Posredovalni urad za begunce v Ljubljani.

— **Obuvalnica dež, vlade za Slo- venijo** poroča, da ima v zalogi večjo množino otroških čevljev na razpolago, in sicer št. 26—34 po ceni od 84 do 130 K za par. Izdajali se bodo od po- nedeljka 26. t. m. nanrej v pisarni Obu- valnice na Turjaškem trgu št. 3/II. Pravico do nabave teh čevljev imajo revnejši sloji, ki doprinesejo tozadev- no uradno potrdilo. Izdaja se vsak dan samo od 9. do 10. ure popoldne.

— **Zvišanje pristojbin v čekovnem prometu.** Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani nam poroča: Mini- strstvo za pošto in brzojave je povišalo z odlikom št. 21.329 od 28. decembra 1919 pristojbine v čekovnem prometu pri kr. poštnem čekovnem uradu in pri poštni hranilnici v Sarajevu začeti s 1. t. m. in sicer: 1. Opravilno pristoji- bino na 10 vin. od vsakega uradnega opravila (vključno), ki se vrši na raču- nu (od vloge, nakaza, pripisa, obreme- nitve itd.). 2. Provizijo od vsake obre- menitve na 2/10 per mille do zneska 5000 K (40 v od 1000 K) in 1/10, ner mille od zneska, ki presega svoto 5000 kron (20 v od 1000 K). S skumnim čekom se smejo posamezni zneski, kakor do se- dan, nakazovati do 20.000 K. Obreme- nitve v kreditnem prometu in zneski, katere pošilja čekovni urad s poštnimi nakaznicami, so, kakor do sedaj, prosti provizije.

— **Urad oblastne zbirke dece in mladine** za Slovenijo v Ljubljani se je preselil iz svojih dosedanjih prostorov v deželnem dvorcu v poslonie deželne vlade na Bleiweissovi cesti št. 10, II. nadstropje, soba št. 18 in 19. Zaradi preselitve ne sprejema strank do 24. t. m.

— **Osební promet na Južni želez- nici.** Obratno ravnateljstvo Južne že- leznice v Ljubljani objavlja: S 23. janua- rijem t. l. izostanejo do nadaljnjega vsled pomanjkanja premoga na vseh progah Južne železnice v območju obratnega ravnateljstva Južne želez- nice v Ljubljani vsi dosedanj redni osebni vlaki. V prometu ostanedo eks- presni vlaki med Parizom in Beogra- dom. Brzovlaka, ki vozita sedaj med Ljubljano in Beogradom, vozita na progi Ljubljana - Zagreb trikrat na te- den in sicer v ponedeljek, sredo in so- tobo. Na progi Zagreb — drž. kol. — Sisak - Beograd vozita redno vsak dan. Na progi Maribor - Ljubljana pre- vvažata osebe tovarna vlaki št. 831/833 in obratno 888/889. Vlak št. 831/833

odhaja iz Maribora ob 9:05 in prihaja v Ljubljano ob 19:12. Vlak št. 888/889 odhaja iz Ljubljane ob 6:25 in prihaja v Maribor ob 16:27. Na progi Zidani most - Sisak prevažata osebe tovarni vlaki št. 501, ki odhaja iz Siska ob 6:41 in prihaja v Zidani most ob 10:35. V nasprotni smeri vozi vlak štev. 502/520, ki odhaja iz Zid. mostu ob 13:10 in prihaja v Sisk ob 19:23. Na progi Ma- ribor-Grabstajn prevažata osebe tovar- ni vlaki št. 442a/497, v nasprotni smeri pa vlak št. 470/472. Vlak št. 442a/497 odhaja iz Maribora ob 6:12 in prihaja v Grabstajn ob 15:30. Vlak št. 470/472 odhaja iz Grabstajna ob 5:58 in prihaja v Maribor ob 14:17. Na progi Prager- sko - Kotoriba in v nasprotni smeri prevažata osebe tovarna vlaki št. 277 in 272. Vlak št. 277 odhaja iz Prager- skega ob 18:00 in prihaja v Kotoribo ob 22:03. Vlak št. 272 odhaja iz Kotoribe ob 24:49 in prihaja v Pragersko ob 5:43. Na progi Špilje - Ljutomer in v nasprotni smeri vozita vlaki št. 812a/813a in 1802/51. Na progi Zid. most- Ljubljana ostaneta v prometu vlaki št. 32a in 37a. Vlak št. 32a odhaja iz Ljub- ljane ob 14:15 in vlak št. 37a prihaja v Ljubljano ob 7:28. Na progi Ljubljana- Vrhnika vozita vlaki št. 2703 in 2704. Vozni red je razviden iz stenskega voznega reda. Na progi Ljubljana-Bo- rovnica vozita vlaki št. 60 in 63. Vlak št. 60 prihaja v Ljubljano ob 7:00, vlak št. 63 odhaja iz Ljubljane ob 15:00. Na ostalih progah in sicer Sinčavas-Zelez- na Kalja, Slovenska Bistrica - Slove- nska Bistrica mesto, Poljčane - Konjice in Grobelno - Rogatec je obratno ravnateljstvo Južne železnice prepustilo obratnim vodjem prosto roko, da v lastnem delokrogu uvedejo po potrebi v vsaki smeri dnevno po en vlak. Vlak št. 888/860 in 831/833, ki vozita med Mariborom in Ljubljano in nasprotno, imata vedno zvezo za Zagreb.

— **Uvedba ekspresnih vlakov.** Dne 26. januarja 1920 se uvede na pro- gi Wien - Trst nov par ekspresnih vlakov št. 3 in 4. Vlak št. 4 odhaja iz Trsta vsaki terek in soboto, vlak št. 3 iz Wiera vsaki ponedeljek in petek. V Ljubljano prihajata približno ob času kakor nekdanji dnevni brzovlaki. Ta dva vlaka bodeta imela tudi direktni kurzni voz Wien - Beograd in obratno, v vseh vozovih pa samo l. razred. Ulede odprave potnikov, prtljage itd. opozarjamo na razglas, ki je izvesen v vseh naših postajah pri osebnih bla- gajnah.

— **Ekspresni vlaki Dunaj - Trst.** Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Dne 26. januarja t. l. se uve- de na progi Dunaj-Trst nov par eks- presnih vlakov št. 3 in 4. V smeri z Dunaja proti Trstu bo vozil ekspresni vlak vsak ponedeljek in petek, v obrat- ni smeri pa vsak terek in soboto. Ekspresni vlak št. 3 odhaja z Dunaja ob 7:20, prihodi v Maribor ob 13:34, od- hod iz Maribora ob 14:24, prihodi v Celie ob 15:35, odhod iz Celie ob 15:50, prihodi v Ljubljano ob 17:27, odhod iz Ljubljane ob 17:47, prihodi v Logatec ob 18:36, odhod iz Logateca ob 19:10, prihodi v Trst ob 21:35. Ekspresni vlak štev. 4 odhaja iz Trsta ob 6:15, prihodi v Logatec ob 9:30, odhod iz Logateca ob 10:10, prihodi v Ljubljano ob 10:49, odhod iz Ljub- ljane ob 11:29, prihodi v Celie ob 13:10, odhod iz Celie ob 13:25, prihodi v Ma- ribor ob 14:48, odhod iz Maribora ob 15:08, prihodi na Dunaj ob 22. — Glede odprave potnikov in prtljage velja na- stopno: Ekspresna vlaka št. 3 in 4 imata samo vozove I. razreda. In sicer pet vozov za potnike z Dunaja do Trsta, en voz za potnike z Dunaja do Ljubljane in en voz za potnike z Du- naju v Beograd. Vozovi bodo označeni s črkami A do F za potnike z Dunaja v Trst, s črko G za potnike z Dunaja v Ljubljano in s črko G za potnike z Du- naju v Beograd in obratno. V vsakem vozu je 39 sedežev. V ta vlak imajo pristop potniki le v razmerju prostih sedežev. Vstop preko navedenega šte- vila prostih sedežev ni dovoljen. Preskrbljeno je, da bo moral breznožno izstopiti vsakdo, ki je dobil vozni list preko določenega števila 39 sedežev za dotični voz. V Trstu, Ljubljani, Za- grebu in na Dunaju se bodo izdajali vozni listi tudi v predprodaji. V Grad- cu, Mariboru, Celju, Sisku in do Beo- grada šele po dohodu vlaka v izmeri razpoložljivih sedežev. S prednoročajo voznih listov se začne dva dni pred odhodom vlaka. Za vožnjo v teh eks- presnih vlakih je potrebna l. nakaznica na vnan sedez v začrkanem vozu, po 20 (dvajset) lir, t. j. 120 (stodvajset) 2. vozni list l. razreda brzovlaka, ve- litven 22 ta dan. 3. pribitni vozni list južnoslovenskih kron za vsako preko- račanje državne meje. Najmanjša do- nostna razdela za nakup vozne na- kaznice je relacija od vstopne pa do n- rve v območju sosednje države leže- še istoopne postaje. Nakaznica vlaka izključno je za določeni dan in vlak. Pribitni vozni listi se nobrajo v kritie nasebnih troškov, ki jih ima južna že- leznica z nabavo ameriškega oremena, kar dnevno ti vlaki ne bi mogli voziti. Kreditirani, znitani in prosti vozni li- ti se v teh vlakih ne bodo priznavali. Potniki v vozu P (Ljubljanski voz) iz- stopijo v Ljubljani, tudi ako bi namera- vali nadaljeovati vnanje. Nadaljevanje voznice se jim dovoljuje le, ako postala Ljubljana razpolaga še s sedeži v tem ali v vozu druge črke. Prekinjenje voznice je dovoljeno za nadaljno vol-

njo z ekspresnim vlakom. Pregledova- nje prtljage se vrši tekom vožnje v vlaku. Tudi zacinana ali carine pro- sta potna prtljaga je dopustna v največji skupni izmeri do 200 kg na osebo v zmislu § 30 obratnega pravilnika. Ro- čna prtljaga je dovoljena le v oni iz- meri, kolikor pripade sorazmerno na plačani sedežni prostor nad ali pod se- dežem. Na sedežih samih, na hodniku, ali v oddelku samem drugače razpolo- žena ročna prtljaga se bo točno od- stranila na odgovornost potnikov. Ca- rini podvržena prtljaga se ne spreje- ma. Na odgovornost potnika sprejeta prtljaga se izloži na prvi glavni carin- ski postaji. — Podrobna navodila da- jejo potnikom osebne blaginice in prometne pisarne, fiktirati z uvedenem ekspresnih vlakov št. 3 in 4 se z dnem 26. januarja t. l. se izpremeni vozni red na progi Ljubljana-Logatec. Namesto dosedanjega brzovlaka št. 17 vozi brzovlak št. 17a, odhod iz Ljubljane ob 11:30, prihodi v Logatec ob 13:20, od- hod iz Logateca ob 13:55, prihodi v Trst ob 16:30. Namesto dosedanjega oseb- nega vlaka št. 87 vozi osebni vlak št. 87a, odhod iz Ljubljane ob 14:30, prihodi v Logatec ob 16:51, odhod iz Logateca ob 17:45, prihodi v Trst ob 21. Namesto dosedanjega osebne vlaka št. 84 vozi osebni vlak št. 84a, odhod iz Trsta ob 8:30, prihodi v Logatec ob 12:25, odhod iz Logateca ob 13:15, pri- hodi v Ljubljano ob 15:34. Namesto osebne vlaka št. 60 vozi osebni vlak št. 60a, odhod iz Borovnice ob 6:52, prihodi v Ljubljano ob 7:30. Na tej pro- gi izostane osebni vlak št. 63 in vozi osebni vlak št. 53c, odhod iz Ljubljane ob 18, prihodi v Borovnico ob 18:32. Končno se z dnem 26. januarja t. l. zo- pet vzpostavi celotni normalni osebni promet, kakor je bil pred ukinjenjem prometa, t. j. dne 23. t. m.

— **Dolenjske železnice.** Upravni svet dolenjskih železnice obrnil se je z nujno vlogo na ravnateljstvo držav- nih železnic, v kateri odločno protesti- rati proti prekinjenju večernega vlaka Ljubljana - Karlovce ter zahteva ta- kojšnje vzpostavitev direktne nepreki- njene zveze s Karlovcem. Pozdravljamo energični nastop upravnega sveta in mu želimo najboljši uspeh. Sai je v istini naravnost brutalno za popotnika, ki z vlakom pride v Novo mesto že ob 10. zvečer, pa mora potem prezebat v nezakurjenem vagonu do 4. ure zjut- raj.

— **Ustavljen tovarni promet.** Na vseh progah obratnega ravnateljstva južne železnice v Ljubljani je radi stav- ke v Trbovljah in Hrastniku ustavljen do preklica celoten tovarni promet. Iz- vzete so samo pošiljke živil.

— **Zopet požig.** Na Hruševju pod Toškim čelom je zopet neznanec zane- til požar, ki je vpeclil dvema kmeto- ma gospodarsko poslopja. — Kot požig- galca sumijo ljudje nekega vojak- ubeznika. Ta požar je nastal tudi v neposredni bližini polhovgrške obče- ne, kjer je bilo tekom dveh tednov že troje požarov. Varnostni organi so pred dnevi aretirali nekega delomr- neža in tihotapca kot požigov in ropa pri posmetniku Mihi Trobec sumilivega. Pri aretirancu so našli mnogo denarja, ki ga zelo obremenjuje.

— **Umri je dne 22. t. m. g. Alojzij Uher et.** solastnik trvdke F. & A. Uher. Pogreb je v soboto, 24. t. m. ob pol 16. uri izpred hiše žalosti v Selenburgovi ulici št. 4. N. v m. p. l.

— **Pozor!** Podpisani Josip Omerzel, slu- žbujoč pri Kom. Drav. Div. Izjavljam, da nisem identičen z Josipom Omerzom, kateri je bil aretirani zaradi tatvine masti. Z od- ličnim spoštovanjem Josip Omerzel

Kultura.

— **Radi obolelosti gđ. Thierietjevo** so spremeniata repertoirja za opero in dramo sledeče: Opera: V soboto, dne 24. janua- rja: »Sanje«, abomn. D. — V nedeljo, dne 25. januarja: »Rigoletto«, izven abomn. — V ponedeljek, dne 26. januarja: »Prodana nevesta«, izven abomn., uradniska pre- stava. — V torek, dne 27. januarja: »Hof- manove pripovedke«, izven abomn. — Drama: V soboto, dne 24. januarja: »Nočni čuvaj«, abomn. C. — V nedeljo, dne 25. januarja: »Pepekka« (popoldne), iz- ven abomn.; zvečer: »Nočni čuvaj«, izven abomn. — V ponedeljek, dne 26. januarja: Zaprt. — V torek, dne 27. januarja: »Ko- renček«, abomn. D.

— **Slovensko pevsko društvo »Krkovo- Trnovo«** v Ljubljani priredi v soboto, dne 31. januarja v veliki dvorani hotela Union prvi zabavni večer z raznovrstnim spo- redom. Oodba Dravske divizije, nastopi dru- švenega pevskega zbora, sročolov in pleš! Vabilo se vsi prijatelji petja in neopisljene zabave, katere ne bo manjkalo. Ker je dru- štvo komaj vzpostavilo, je a pomno na svo- je dosedanje uspehe ter potrebuje vsestran- ske podpore za nadaljni razvoj, so prepa- čila hvaležno sprejemajo. Vstopnina za osebo 6 kron.

— **Srbohrvatski literarni kurz** se prične danes (v soboto) ob 6. zvečer na realni gimnaziji na Poljanah. Predaval bo prof. Hečič.

— **Kmetična predavanja.** »Društvo slovenskih kmetičkih strankovlaskov« pri- rodi v nedeljo, dne 25. januarja ob 2. po- popoldne v hiši mečelnika Kmetičke vnan- nica g. g. I. Černeta v Zentrli št. 39, predavanje o namenovni pri živil. — Predavalec svetnik V. Rohman.

— **Spominjate se** Družbe sv. Cirila in Metoda.

Izured sodišča

okraj: Na št. 1-195 pri Simončiču; na št. 196-390 pri Glaviču; na št. 391-430 pri Platarju. - V VIII. okraju: Na št. 1-195 pri Štef. Mencingerju; na št. 196-310 pri Zormanu. - V IX. okraju: Na št. 1-195 pri Češnovarju; na št. 196-395 pri Klemencu; na št. 396-420 pri Marenčetu.

† Prodaja petroleja na B - izkaznice za samca. Na vsak prvi odrezek petrolejske B - izkaznice se dobi pol litra petroleja. Liter stane 8 kron. — V L. okraju: Na št. 1

do 280 pri Čermak in val. — V II. okraju: Na št. 1—100 pri Kavčiču; na št. 101—400 pri Miheliču. — V III. okraju: Na št. 1 do 272 pri Steinerju. — V IV. okraju: Na št. 1—130 pri Svetelu; na št. 131—520 pri Leskovec in Medenu. — V V. okraju: Na št. 1—530 pri Sarku; na št. 531—600 pri Go-

spodarski zvezi. — V VI. okraju: Na št. 1 do 250 pri T. Mencingerju; na št. 251—500

— V VII. okraju: Na št. 1—40 pri Legatu. — V VII. okraju: Na št. 41—130 pri Pretnerju. — V VIII. okraju: Na št. 1—102 pri Zormanu. — V IX. okraju: Na št. 1—65 pri Fojkarju.

† Prodaja petroleja na C - izkaznice
za obroke. Na vsak prvi odrezek petroleja

skoke C - izkaznice se dobi 1% ultra petroleja. Liter petroleja stane 8 kron. — V I. okraju: Na št. 1—40 pri Čermak in Val; na št. 41 do 132 pri Verheyen; — V II. okraju: Na št.

1—20 pri Mikeliču; na št. 21—73 pri Jeran-

člču. — V III. okraju: Na št. 1—40 pri Stet-
nerju; na št. 41—136 pri Sokliču. — V IV.

okraju: Na št. 1—121 pri Ješetju. — V V.

okraju: Na št. 1—105 pri Gospodarski zve-
zi; na št. 106—132 pri Zorcu. — V VI. okra-
ju: Na št. 1—45 pri Legatu; na št. 46—99
pri Mehle, Vrečar, Polianska cesta. — V

Poizvedbe.

Izgubili se je lovski pes, brak, snežno-bele barve, srednje visok, na hrbtni in ušesu ima malo rjavo liso, resaste dlake, trsa-tega repa. Kdor ga najde dobi 100 K na-grade. Oddati ga je pri hišniku Francetu Haslerju v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8.

Prošnja. Kdo izmed vračajočih se iz Rusije, gg. častniki ali moštvo, je poznal ali videl v letu 1919. v Narowtschatu Penzenska gubernija, tam nahajočega se praporščaka Antona Dobnika, doma iz Bra-

slovč pri Celju? — Kdo pozna Franca
Rovšnika, 1 polk, u Rota Taškend, Azija
(Rusija)? Vsaka vest obeh imenovanih bo
dobrodošla! Poročilo se prosti na naslov:
Julija Čulka, Sv. Pavel ob Preboldu pri
Celju.

Razpis nagrade. Dne 30. novembra 1919 so bile na progi Ljubljana glavni kolodvor-Zidani most in sicer v bližini Založni ukrađene iz vagona št. 135.254 G. Mad vlača št. 538 štiri bale manufakturnega blaga.

Lista uredništva

G. I. J. v Ljubljani. Stvar, ki ste jo boročili, je že izšla v drugem listu, zato ju ne moremo več priobčiti. Uredništvo.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Božidar V o d e b.

Mučj Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega pravega Elza fluida, in odpravljeni so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 24 K. Fellerjev Elza men-

Želodec Vam ni v rodu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza-kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 12 K. Pravi balsam 12 steklenic 30 K. Prava švedska tinktura

1 velika steklenica 12 K. — Omot in
poštšina posebej, a najceneje. Evgen V.
Feller, Stubjca donja, Elza trg, št. 238,
Hrvatska.

Nebilirano sobo ali kabinet. Iščete morda meš. Kdo, pove upravnika Slovenskega Narodca. 534

Pruda se: omara, politirana, s štirimi
predali, in postelja z žično
zimmico. Poizve se: Sp. Šišta, Kmeti črna
ulica 125. S20

gospodarskih polj. 80 oratov razne kulture, fundus instructus, se prodaja. Glede cene in informacij se je obrniti na Grad Štanjel p. Radgon. 453

Popolnoma samostojna koforistinja
zmožna slovenske, nemške po možno-
sti tudi laške in francoske korespon-
denca, se sprejme takoj v večjem mestu
na Goranskem. Ponudbe prislom na

574 šifro „Kontoristična/475“ na uprav. Slov. Naročja. 475

30 mernikov ajde

J. Jelenić - Šumbljani,
Stara pot 1.

Ženitna ponudba!

Vdova srednje starosti, dobro izobražena, samostojna trgovka, se želi poročiti z naobraznim trgovcem ali krmarjem ne pod 40 let starim, kateri bi imel že tudi dobro vpeljeno trgovino ali kremo. Ponudbe pod „resna ženitev“ na P. družnica Slovenskega Naroda v Mar. oru zastopnik I. Sušnik. 528

Pisarniška moč,

tudi začetnica, z lepo in hitro pisavo, zmožna nemščine, se takoj sprejme. Lastnoročne pisane prošnje pod „Zavarovalnica/536“ na uprav. Slov. Nar. 536

Hedvika Bletterer

Alfonz Kessler

zaročena.

Novi Sad 6. januarja 1920 Borovnica.

Brez posebnega obvestila.

Potrti neizmerne žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš srčno ljubljeni soprog oz. oče, brat, svak in stric, gospod

ALOJZIJ ŠMUC

izhvalen in kanoniz.

v petek, dne 23. t. m. ob 8 uri zjutraj po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zasopal. Pogreb nepozabnega ranjkega bo v nedeljo, dne 25. t. m. ob 1/2 4. uri iz hiše žalosti, Dunajske ceste št. 64 (topničarska vojašnica) na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1920.

Ivanka Šmuc roj. Turk. Ljilka, Špelka Marijanca, Ivka, Metka, bčrke

Vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

Zahvala.

Vsem, ki so nam med boleznijo ter ob smrti naše predra-ge matere, stare matere in tašče, gospe

Neže Klinar

izkazali na katerikoli način svoje sožalje, zlasti vsem onim, ki so ljubo nam rajnico spremljevali na poti k večnemu počitku, izrekamo svojo prisrčno zahvalo.

Jesenice-Pužine, dne 23. januarja 1920.

Žalujoči ostali.

Moja iskreno ljubljena soproga, gospa

Olga Mahkovec roj. Raspet

je danes zjutraj ob sedmih po dolgotrajni mučni bolezni mirno v Gospodu zasopala.

Bila je zvesta, blaga in dobra in vse njeno življenje bilo je posvečeno ljubezni do svoje obitelji.

Po izgubljeni sreči z menoj žalujejo: Njena mati Marija Raspet roj. Hočevar in njene sestre Angela Zekely in Cirila Birkibauer.

Sprevod blagopokojne se vrši v soboto 17. januarja iz hiše žalosti — Vila Lukatevo — na pokopališče v Lastvi donji.

Lastva Donja (Boka kotarska), 15. januarja 1920.

Dvorni svetnik

dr. Anton Mahkovec.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Hedvika Plantan javlja pretužno vest, da je njen srčno ljubljeni soprog gospod

Ivan Plantan

notar v p. in posestnik

bivši predsednik notarske zbornice, bivši predsednik Mestne hranilnice ljubljanske, bivši državni in deželni poslanec ter občinski svetnik ljubljanski itd. itd.

danes dne 24. januarja 1920 ob 3. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere, mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 26. januarja 1920 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Glodališka ulica 4, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 24. januarja 1920.

Tovarna Jos. Relch

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 3

Podružnica v Mariboru
1-1 Gosposka ulica št. 28. 1-4

Večja množina štedilnikov
e napredaj. Poizve se: Jeranova ul. št. 11. 1-424

: Strojarnica :

e vzame v najem oziroma kupi, ako so ugodni pogoji. Ponudbe pod „Strojarnica“ na upr. „Slov. Nar.“ 560

Napredaj:

mize, stoli, stelaže, pult, točilna miza dve ledenici in ventilator. Naslov pove: Anončni zavod, Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5 530

Oddam gostilno

na račun poštni, kavcije zmožni natakarji ali kuharici in prodam dve zofi in gramof. n. Vrtna se: Gasilska ulica, Spodnja Šiška št. 219 532

Pisarniški prostori ..

v sredini mesta se takoj vzamejo v najem. Prevzame se tudi trgovski lokal. Posredovanje se dobro nagradi. Cenjene ponudbe pod „ZAVAROVALNICA 537“ na uprav. „Slov. Naroda“. 537

POSESTVO

z ekonomijo, v bližini Ljubljane ali večjega kraja v Sloveniji, se vzame v najem. Ponudbe pod „KMETIJA“ na Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 532

Morsko kopališče v Crikvenici,

Pension Slavija oddaja elegantne sobe. Kuhinja izbora, cene zmerno. 549

Dražba

konjskega gnoja v državni žrebcarni na Selu pri Ljubljani dne 4. februarja 1920, ob 10. uri dop. za leto 1920. 562

Vodstvo državne žrebcarne.

Prode se,

tehnica - mostnica na uteži, iz hrastovega lesa, vzdolžna moč 1000 kg. Istotam se tudi prodaja mlin za mletje kave in dišav, pripravljen za kavarnarje ali trgovce kakor tudi 5 okvirjev za večje stenske slike. Poizve se na Poljanski cesti št. 13. pritičje. 524

Korespondentino,

dobra stenografinja in hitra strojepiska

se sprejme. — Ponudbe z navedbo šolske izobrazbe, dosedanjega službovanja in zahtev glede plače nasloviti na

Vinko Majdič, valični mlin - Kravj.

Kuhinjska orodja,

jamsko svetilke,

karbidne svetilke,

kovinske vzdigalnice za vino, mudi

Metallwarenfabrik**VOLKMAR, Graz**

Messerschlagasse 30. 541

Sladna kava

„Vardar“

v zavrtih po 1/2 in 1/3 kg

Tovarni:

Jovo Gvozd, Ljubljana,

Zakaj za Slovenijo.

Podružnica Jos. Relch,

Maribor, Glavni trg 31.

Barva vsakovrstno ..

Kemično čisti obleke.

Pere

domače perilo (pošije ponje na dom)

Svetlolika

ovratnike, zapetnice in sr-jce.

Otroski stol,

visok, dobro ohranjen, se kup. Cenjene ponudbe pod „Stol“ na Lagar, Poljanska cesta 51. nadst. 500

Imam na prodajo okrog 35 hektov

dobrega belega močvirskega vina

Cena na dogovor. Franc Komar, Ljubljana, Gosposvska cesta št. 1, H. nadstropje. 4-1

Dr. Bogdan Derč

ordinira brezplačno vsak dan od pol 4. do pol 5. v otroški bolnici, Strojliška ulica 15. 422

Tražim v svojo trgovino

koji je u poslove sviga diokotruge, najbolje upučen te posreduje dobre prepričke za nastup odmah. Ponudbe pod „Manipulant/546“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 546

Karbidne posode

(bobne), pločevinaste kupuje v vaki množini ter po navidihi ceni trdva z Brennik & Fritsch, trgovina z lesom Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1. 97

Vinara

Fran Jakovac, Jaska, Hrvatsko.

priloga pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Dramatična društva!

Napredaj imam vianje (baroke) in hrade za društva v vsaki izbiri.

Josip Ružička,

nadvoditelj kr. zemelj. kazališča v Zagrebu

Vrste množine

rezanega lesa

desk, plokov in letov (leži) kupi franko vagon trdnja, J. Anguš, Ljubljana Sp. štika, Sv. Jorana ul. 231. 693

Strokovnjak lesne industrije

se takoj sprejme v tovarni lesnih izdelkov. Bili m-ra dober poznavalec lesa v gozdu, na žagi in pri sortiranju, dalje poznati mora vse stroje in lage za obdelovanje lesa, vešč mora biti tudi umetnega seženja in parjenja lesa, sploh strokovnjak te stroke. Le resne ponudbe pisмено ali ustmeno na Tovarne lesnih izdelkov Zg. Gameljne, nad Ljubljano. 495

Dobrodelna elektnaloterija

društva „Dobrodelnost“ v Ljubljani

v karisti stroj, slapova, hrva-škos in hrvatske. 1917 dobili-ko v skupni vrednosti

80.000 K.

Glavni dobitnik v vrednosti

20.000 kron.

Srečka 2 kron.

Srečka se naročajo v loterijski pisarni v Ljubljani, Poljanski nasip št. 10

Zrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

: Prima bosanske :

sive

v zabojih po 15 kilogr.

Kava

Cokolada

Konjane

Kafos

Kavni pridatki

Konjak

Rum

Limonji

Soparnice

Soparnice

Soparnice

Soparnice

Soparnice

Poslovodjo | Skladiščnik

starejšo, le prvovrstno samostojnomoč dobro izurjeno v manufakturah, sp. ceriji, železnini, steklu in sploh v vseh strok-h mehaniki blaga, posebno trdnja Herb. Šimier & sin, Sv. Pavel 51. Probošče, Stajarske. 545

ter nekaj pomočnikov v železniški stroki samo starejšo, prvovrstno moč sprejme takoj trgovina z železnimi trdnjama & Fritsch, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1. Istotam se sprejme tudi tiskalnice. 431

Centralna menjalnica

v Ljubljani, Kolodvorska ulica, nasproti juž. kolodvoru,

sprejema vloge na tekoči račun in hranilne knjižice. — Kupuje valute in devize po najvišjih dnevnih cenah. — Ima stalno v zalogi velike množine tuje valute.

Brez konkurence!

Brez konkurence!

Jugoslavenska industrija papira

Gustav Seligmann, Zagreb,

Nikolčeva ul. 3. Telefon br. 6-33. Brzojav: Jip Nikolčeva 3.

Nalencija dobava in bogato skladišče: raznih vrst papirja kakor: tiskovnega, pisalnega, konceptnega, dokumentnega, konceptnega belega i. t. d. Papirnatih prtov, papirja za police (stelaže), trgovskih in kanc. omotov, map, kaset in ostalega v to stroko spadajočega blaga.

ELEKTROMATERIJAL

zategni, žepne lampe, karbidne lampe, kao i štika engros i eksport.

WALTER, knč. za rasvetu, WIEN VI., Gumpendorferstr. 88 B.

Brzojavni naslov: ELEKTROWALTER WIEN. 529

Zaradi elektrifikacije se proda in je videti v obratu:

parna naprava

z 250 konjskimi silami, obatoječa iz Compoundnega parnega stroja s Colimannovo zavoro, brnski fabrikat, dva dvovalamska cevna kotla (Zw.-flammenrohrkessel) s 100 kurilne ploščine, vodnocevi kotli (Wasserrohrkessel) s 180 kurilne ploščine. — Mariborski parni mlin

Karl Scherbaum & sinovi, Maribor.

Prodase:

Kompletna tovarna za briko s štirimi prečami in vsemi pripadki; izdeluje na uro 3200-3500 kg. — Lokomobila, 16 m kurjave. — Dieslov motor z vso opremo kompletno, 35 P. S. za obrat pripravljen, z jermenom in leseno barko, 40 m dolgo 10 m široko. Parni kotli sistem Benliou, 35 m kurjave. Parni stroj 75 P. S. z dimnikom in vsemi pripadki, 4 1/2 P. S. motor z istomernim tokom, kondenzacijska kompres. črpalka. Dinamo s glavnim istomernim tokom za luč in moč porabljiv. Proda se samo skupno in je vse za takojšnji obrat. Cena 1,200.000. Vpraša se pri Franjo Tomec tu. Vozarskihod št. 4. 533

PŠENIČNE OTROBE

po vagonih in v vsaki množini razpošilja

FERDO SERT - Maribor,

Koroška ulica 21.

Proda se v Mariboru**PARNA PRALNICA IN LIKALNICA**

z 1 parnim strojem, pralnim strojem, centrifugo, 3 likalnimi stroji, :: skrobalmim strojem, različnim orodjem in drugimi pripravami. ::

Polasnila daje:

„JADRAN“ - Anončna odprava - MARIBOR,

Gosposka ulica 44.

!! Jugoslovansko inženirsko podjetje !!

družba z o. z.

Inženirska pisarna in stavbno podjetje

Ljubljana, Sodna ulica št. 2 Maribor, Vitrinogorova ulica št. 34

Brzojavni naslov: JP - Ljubljana JP - Maribor

Oddelak I.

Oddelak II.

Oddelak III.

Oddelak IV.

Oddelak V.

Oddelak VI.

Komerčajno razpečavanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.

Objava.

Dne 18. januara 1920 stavljamo le u pogon nove osnovna kladionica, hladionica i termionica kuhinjske robe u Zagrebu, sa ovime javljamo interesima i cj. optinistu, da ćemo u toj tvornici produ-cirati: prazna kuhinjske robe prvo vrste, napose: prednja žirna i kerol, tvornica do sada moć, silazna sviežu i sušenu (sokol a štet „angelska slanina“). Zatim sve vrste habarica, salama i ine mesnate proizvode. — Proda se na veliko i malo.

Naručbe primaju se u poslovanje:

ZAGREB, Mikolčeva ulica 12, (Telefon 2-98)

ili u licencat KAPREŠIĆ, Telefon br. 11.

Preporuča se cj. optinistu

Industrijska tvornica proizvoda d. i

Zagreb — Zagrebić.

Specijalna rubrika.

Avstrijska trgovina in industrija.

Avstrijska trgovina in industrija
M. Dukes Nachf. A. G.
Dunaj, (Wien) 41.

Trgovci, nakupovalci!

Kdor hoče ceno, dobro in iz zanesljivega vira nakupovati prvo vrstno blago, komur je na pošten, solidni, hitri in zanesljivi postrežbi, naj se s polnim zaupanjem obrne na mojo firmo.

Stalna velika zaloga vseh kemičnih predmetov n. pr.:

jedki natron, vsigalice, bakreni vitrioli, vanilija, galun, žveplo, josihihova kislina, parafin, goraki voski, cerosin, smola, gumijevina itd.,

Nikolaus Freystadtl
Wien I., Fleischmarkt 1.
Telefon 18.270.

Telegr.: Adr. „Drindust. Wien“.
28614

Julius Baumgarten & Söhne
Vereinigte Papierwarenfabriken
Kommanditgesellschaft, Wien VII.
Seidengasse 42.

Plastische mass, p. zvezde karte, posreduje karte

„ATLAS-WERKE“

Wien VII. Neustiftgasse 66
dobavljajo

stroje za čevlje

vseh vrst in za mali in veliki obrat in vse potrebščine za izdelovanje obnval. 28640

TABU

TUBES-ET-PAPIER-
A-CIGARETTES-

USINES: WIEN-XVI
Konstantingasse 2-8

28569

Alpenlind. Drahtindustrie
Ferd. Jergitsch Söhne
Wien (Dunaj) Friedrichstrasse Graz,
(Graz), Klagenfurt (Celovec)

Zičnate
pl. tenine
tkanine
vrvi
modroci.
Sita. železno poh.štvo. Katalog SHS
gratis. 28641

Dvigala

F. Wertheim & Comp., A. G.
Wien IV., Louisengasse 6, Budapest VI.,
Lehelutza 12.

Osebn. tovarna in dvigala za jedila
n akte vseh obratnih vrst. Dvigala za
prevajanje oseb (Paternost-raufzüge)
po preizkušnem sistemu. Žerjavi (gra-
nik) vseh vrst 28642

J. Flottmann & Wien XX.
Grünzingerstrasse 75.
H. Flottmann & Comp.
Pressluft-Industrie A. G. Budapest VII.
Kerepesi Ut. 44.

Dobavitelji za: kompletne naprave s
stisnjenim zrakom za rudnike,
kamenolome, tvornice, ladje, jedilnice
Kompressorji. Črpalke vakuum, Par-
ni stroji, Cevi velika zaloga, Črpal-
ke kratkodobni dobavni termini.
Armature. Ugodne cene! 28298

Elektromotori in dynamo

vseh velikosti in napetosti.

J. Fränkel
Wien I., Rathausstr. 1.

Stenska ključka JAB

najboljše in naj-
leže nadomestilo za
žilnike. Zahte-
vajte pinudbe tud
za drugo hišno in
kuilnično orodje.
J. Althaus & Bru-
der Wien VII.

Neubaugasse Nr. 31.
Prodaja se samo predprodajalcem.
Prav izplačilo predmet

Elektromotorje

dinamo, napeljevalni in elektro
tehn. instalacijski material dobav-
lja z zalogo

Philipp Hamber G. m. b. H.
Wien VII. Neubaugasse Nr. 38. B.
Zajavni naslov - Aggregator Wien,

Telefon št. 31 - 2 23. 2875

Stroji za orodje

za obdelovanje železa, kovin in
lesa. Orodje vseh vrst. Dvigala
(škipci vint, graniki) za ročni
in električni pogon. **Cyklus**
Gesellschaft m. b. H. Marien-
berg u. Weiss, Wien IX.
Boltzmanngasse 22. 28665

Priv. avstr. drž. žel. družba
Wien, I., Schottenbasse Nr. 8-10.

Rav. avstr. fužin in tvornic
Telegraf: Stogwerke Tel. 17348 in 17644

Dež. povl. tvor. strojev Dunaj (Wien) X.
Telefon št. 50271 in 54304.

Lokomotive na parni pogon za glavni
in postranske železnice za tise vse
stirni, lokomotive brez ognja, za rud-
niške lokomotive s stisnjenim zrakom, vs-
ake vrste specialni izdelki n. pr. elek-
tr. lokomotive za granike, popravil-
ni lokomotiv vseh sistemov 28672

Razpis.

Oficirska zadruga v Beogradu potrebuje za centralo dva sposo-
bna, poštena in dobra krojaška moštra za častniške obleke. Znati
in poznati mora vse vrste krojenja naše obleke in imeti dobre
kvalifikacije in priporočila. Plača po kvalifikaciji šoli in priporo-
čilih do 1000 dinarjev mesečno in draginska doklada. Prijava na
Upravo oficirske zadruge v Beogradu najkasneje do 1. februarja 1920.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v naj-
bližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno
dr. Fiescha originalno Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skabo-
form. Dobiva se po vseh lekarnah. Generalna zaloga za Ljubljano
in okolico

Rihard Sušnik

„pri Zlatem jelenu“ IV. Marijin trg.

Hočete obdržati svojo lepoto?
Hočete imeti kakor baržun mehko kožo?
Hočete solnčnih peg, mozoliev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza kremo, ki obvaruje kožo pred ob-
davanjem sonca! Zev šamili i leuteč 6 K. št. III. močnejše vrste 9 K. K. kremo
Fellerjevo najhitreje izloči sončne madeže 12 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava
pomada za rast las dožee hitro lasi! Za-
preči srbi, prerasne odvešje. Zahranil plešo!
1 lonček K. št. III. 9 K. K. kremo močno to-
rovo nilo za umivanje glave 7 K. Šampon
1 K. Mazilo za brke i K. 80 via. in 750 K.

Mučijo Vas kurja očesa? Fellerjeva prava
Fellerjeva prava kurja očesa! Naboljši šamili i
halečin, hitro in zanesljivo! Naboljši šamili i
Nobene trde kote! Mala škatlica 3 K. 80 v.
velika škatlica 5 K. 80 via.

Zelite še kaj? Fellerjeva Elza
pomada (kolonizatska voda) i škatlica 5 K. Fellerjeva ustajni prašek proti potanju
i škatlica 5 K. Fellerjeva mentolni dražali soper glavni- in z zobni i škatlica

s K. 80 via. Fellerjeva Elza fluid 6 dvojnati ali 2 vrtilki ali 2 vrtilki
kremi specialni 24 K. Najboljši parum z najhitrejšim delom
od 8 K. šampon. Najhitrejši nega-puder Dr. Klager, bel, roza in
rumen. i velika škatlica 11 K. Močan Francoska v steklenici
po 6 in 16 K. Omot in pošilna poseba za učenje.

EUGEN V. FELLER

ljekarnar

Stubica Donja, Elzatrž št. 238.
Hrvatska.

VINO

nudi Ivan Ogrin, Lavrica
pri Ljubljani. 503

Prodaja se

nekaj vagonov že rabljenega, a še

dobrega lesovja,

kakor desk in moralov. Kje, pove uprav.
Slov. Naroda. 440

2 spretni mad-stinji

se iščeta. Mesečna plača K. 600-700,
prva samostojna moč tudi K. 800. Po-
nudbe pod „Spretna moč/478“ na uprav
Slov. Naroda. 478

dobra kuharica

kakor tudi

dobro sobarica; ::

plača mesečno 150 do 200 K. Provzorna
hrana in dobro stanovanje. Pismene
ponudbe s sliko na gospo Etta Zim-
mermann. Osijek I. Preradovičeva ša-
tal šte broj 41, Slavonija. 473

Zelim v našem hišico ali vilo,

dobro ohranjeno, s približno 4-5 so-
bami, če mogoče vsaj de oma mebi-
rane, s pečmi, z vrtom za zelenjavo
eventualno nekaj polja ali tavnika.
Tudi manjše posestvo. Zdrav, miren,
suh kraj, odkoder ni več kot kaki dve
uri z železnico do Ljubljane. Najem
tako, eventualno k.ancie, najrajši za
dali časa, primerno dve leti. Ponudbe
pod „Zemelje najemnik“/498 na
upravnštvo „Slovenskega Naroda“. 498

Slaščičarski pomočnik

išče v tej stroki službe. Ponudbe
pod „S. P. 457“ na upravnštvo
„Slovenskega Naroda“. 457

Prva jugoslovanska zlatarska delav-
nica **Alotij Fuhs** Selenburgova ul.
6. Kupi- zlato in srebro sjiš cenah,
priporočam veliko zalogo zlatnine, sre-
brnine, ur, briljantov i. t. d. vsa po-
pravila in nova dela se izvršujejo v
lastni delavni točno in solidno. 7928

Sprejemata se tako
dva pridna, zanesljiva, trezna

HLAPCA

k boljšim konjem, proti dobri
hrani, oskrbi ter visoki plači. Po-
nudbe na: Emonska cesta 8. I.
pisarna. — Ravno tam se sprejme
tudi izvežban

trgovski sluga

Javna dražba.

V ponedeljek, dne 26. januarja 1920 se vrši na Valvasorjevem
trgu poleg Kiževniške cerkve ob 9. uri dopoldne javna dražba raznih
predmetov, kakor: pohištvo, 2 risalni mizi za stavbenike, omara za led, razno
perilo in obleka, porcelan, žimice, perlice, kuhinjska posoda in druge stvari.

Deželna vlada za Slovenijo,
dne 23. januarja 1920.

Pozor, Hrvatska! Pozor!

Što vagonov bukovi in sto vagonov borovih, polnolih

cepljenih metrskih drv

dobavi tako izvozna tvrdka proti akreditiv. Vpraša se pri
Avončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjeva str. 5.

G. F. Jurásek

vzglavalec klavirjev in trgovac s
glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna
tvrdka za vzglavljanje in po-
pravila glasbil.

IVAN JAX in sin

Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

— Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linca. —
Ustanovljena leta 1867. — Vozenje poudaje brezplačno. —
Pisalni stroji „Adler“ Kolesa iz prvih
Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffnerad.

„Timez“ Uvoz-Izvoz Društvo I. O. Z.

Dunaj I.
Debelhofgasse 7.

Brzojavi:
Timez-Dunaj.

Praga II.
Voclavské náměstí 66.

Brzojavi:
Timez-Praga

Dobavlja takoj:

Poljedelske stroje in orodje, kmetijske vozove; lopate,
motike, krampe, pohištva za spalne sobe, masiven
trd les, kuhinjsko orodje, usnje itd.
Podplate, zgornje usnje in jermena. Kemično-tehnične
in farmacevtske proizvode medicinske preparate. Stroji
in orodja za vse industrije. Elektro-motorji in ventilatorji.

Zahtevajte naše najugodnejše ponudbe. 9745

Transportno in prometno društvo.

Središnica:
ZAGREB, Ilia 48.
Telefon 2-20.

Podružnica:
BEOGRAD, Vuka Karadžića 16.
Telefon 2-77.

Brzojavi: Transport Zagreb.

Odpravniki oddelci:

Odprava in doprema vsakega blaga.
Vstajanje in v velikih količinah.
Zbirni promet Wien - Zagreb - Beograd.
Strokovna oskrnja.

Agenturni in komisijski oddelci:

Prodaja blaga v komisiji.
Nakup in prodaja za lasten račun.
Eksport vseh vrst poljedelskih izdelkov.
Import industrijskih predmetov.

Vse informacije tako brezplačno! 6429

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

Glavnica:
200.000.000 kron.

Rezerve: okrog
150.000.000 kron.

Prečerna ulica št. 53, v lastnem poslopiju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oddaja depozitov z vsako revizijo finančnih dokumentov; zavarovanja (Safe-Deposits) pod lastnim nadzorom; krediti in posojila v vseh vrstah; izdaja in oddaja kreditnih listov; nakup in prodaja zemljišč in posojil; posojila kreditna; sprejem denarnih vlog na kajžice in tekoči računi t. d.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Valed sklepov občnih zborov delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani s dne 5. maja in 21. decembra 1919 v to pooblaščen je sklenil upravni svet na temelju odobrenja Poverjenišstva za notranje zadeve države v Ljubljani od 27. oktobra 1919, št. 9068 v svoji seji dne 21. decembra 1919 provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 20,000.000— na SHS K 30,000.000—

z izdajo

25.000 novih delnic po SHS K 400— nom. v skupnem znesku K 10,000.000—

pod sledečimi pogoji:

1. Subskripcija prvih delnic se vrši od 15. do 31. januarja 1920
 - a) pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah;
 - b) pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osijeku;
 - c) pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah v Čehoslovaški in
 - d) pri Podružnici Živnostenske banke na Dunaju v Nemški Avstriji.
2. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsakih 5 starih 2 novi delnici à K 400— nom. po SHS K 700— tel. quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji. Odloški delnic se pri tem ne vpoštevajo.
3. Novim interesentom se ponudi ostanek 5000 delnic à K 400— nom. kakor tudi morebitni ostanek dosedanjim delničarjem pripadajočih delnic, ki jih isti ne subskribirajo, po SHS K 900— tel. quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji.
4. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1920 ter opremljene s kuponom za leto 1920.
5. Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plačati starih delnic v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih 2 emisij, katerih izdaja valed tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pisanih priglasil in začasnih potrdil o vplačanih delnicah.
6. Od azijskega kurznege dobička nove emisije se dodeli po odbitku stroškov in doklad te emisije SHS K 1,000.000— pokojninskemu zakladu banke, ostanek pa pripade azijskemu rezervnemu zakladu banke.
7. Nove delnice se izroče subskribentom tekom leta 1920 proti izročitvi začasnih potrdil oziroma obračunov o subskribiranih delnicah.
8. Repartitijo delnic, določenih za nove delničarje, si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.

183

Osnova za subskripciju dionica.

Mi niže podpisani osnivamo pozivom na § 150. t. z. dioničarsko društvo pod naslovom:

„Tvorica pokućstva i industrija drva d. d. u Krapini“,

sa tom opazkom, da konstituirajuća skupština može odrediti i drugo sjedište društva. — Dionička glavnica ustanovljuje se sa

8,000.000 K slovom osam milijuna kruna.

Ovo društvo osniva se na neograničeno vrijeme te mu je svrha, da kupuje i prodaje šume te izrađuje i prodaje pokućstvo i drvo. — Rečeno društvo preuzima moderno uređenu tvornicu pokućstva u Krapini te sa istom spojene i najmodernije uređene pilane, koje su sada vlasništvo „Tvorice pokućstva i industrije drva Lamer i drugovi u Krapini“, koje poduzeće jest javno trgovačko društvo. — Novo osnovano dioničarsko društvo preuzimlje svekolike postojeće tvornice spadajuće zgrade i to koli agrade za stanovanje toli i gospodarske agrade, preuzimlje sav materijal, nadalje na pilanama se nalazeće izrađeno i u šumama nalazeće se posječeno drvo, preuzimlje sav živi i mrtvi inventar, naročito sve predmete spadajuće šumskoj željeznici i s ekoliko voznog blaga. — Novom dioničarskom društvu ustupaju se sve pogodbe, temeljem koji su kupljene šume od Franje baruna Ottenfelsa, centralne banke u Krapini odn. I. Ivana grofa Draškovića te kneza Windischgrätza u Rogatecu. — Ove šume leže u Maciju te imaju circa 200.000 m³ drva i to većinom jelovine i bukove. — Ustupa se novom društvu pravo prvokupa na šume Franje baruna Ottenfelsa ležeće u Kranjskoj odnosno na cijelo njegovo dobro „Goriano“ kraj Novog Mesta u Kranjskoj ležeće.

Izdaje se 40.000 komada dionica uz tečaj od 500 K po komadu.

Dionice glase na donosioca, a nominalna vrijednost se ustanovljuje po dionici sa 200 Kruna. — Subskripcija na ove dionice otvara se danom 8. siječnja 1920. — te traje do 20. veljače 1920. — Subskripcija imade se obaviti kod centralne banke d. d. u Krapini i njene podružnice u Varaždinu te se kod podpisnika imade cijeli iznos uplatiti najednom i to sa 5% kamati od 1. siječnja 1920. — Dionice participiraju na čistoj dobiti za godinu 1920 — Svakom subskribentu izdat će se medjutimnica temeljem koje će kasnije d. biti dionica — Utemeljitelji pridržavaju si pravo repartitije subskribiranih dionica. — Konstituirajuća glavna skupština sazivlje se na dan 25. veljače 1920. za 11. sati prijepodne u prostorijama centralne banke u Krapini. —

Krapina, mjeseca prosinca 1919.

543

Franje barun Ottenfels, veleposlanik, Bečano.

Vilim Schrenger, ravnatelj pilane, Krapina.

Ferdo Lamer, veletrgovač, Krapina.

Bogdan Barbot, odvjetnik i kr. javni bilježnik, Krapina.

Dr. Rudolf Stahwies, odvjetnik, Varaždin.

Julije Schwarz, trgovac, Varaždin.